

Ainoa Yhdysvaltain Sosialisti-
puolueen aatteita ajava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

THE LEADING FINNISH DAILY IN THE UNITED STATES—ESTABLISHED 1905

Ainoa työväenliikkeen yleisetu-
ja edistystä seuraava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

Torstaina, Heinäkuun 27 p. - Thursday, July 27

29:säs vuosikerta - Vol. XXIX - No 173 - 1933

TIILÄSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
JA CANADAAN:
Vuosikerta \$5.00
Puoli vuotta \$3.00
SUOMEEEN: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmoitukset, lehti- ja kirjailijain
asiloita ja konttorioita koskevat
osoitteet: Raivaaja,
Fitchburg, Mass.
Konttorin puhelin 332
Toimituksen 351.

Entered as second-class matter May 1, 1911 at the
Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March
2, 1897.
Published daily, except Sunday, by the Raivaaja Pub-
lishing Company, 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

ILMOITUSHINNAT:—Sunnuntai-ilmoitukset 60 sent-
tiä palstatuina. Seisovista ilmoituksista annetaan tar-
kempia tietoja kysyttyä. Palkkakuntain uutisilmoituk-
set 3 senttiä sana. Perushinta 25 senttiä.

SUBSCRIPTION RATES IN UNITED STATES
AND CANADA:
For 1 year \$5.00
For 6 months \$3.00
TO FINLAND: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

SOSIALISTIT JOHTIVAT ENSIMMÄISTÄ RADIO- TYÖLÄISTEN LAKKOA

Unionismi edistyy sosialistipuolueen keskuksissa

Lännen met- sätyöläiset työtaistelussa

Aberdeen, Wash., heinäk. 26 p. — Seitsemällä metsäkämpällä Grays Harborin alueella ovat työläiset lakkoutuneet. Lakon aiheuttanut palkkakysymys. Yksi niistä puutavara-yhtiöistä joiden kämpillä lakko on puhjennut on tosin vähän korottanut palkkaa, mutta kun ruuan hinta samalla on kohotettu, niin palkankorotuksesta ei mitään todellista hyötyä ole ollut.

Uniokysymys kiistan alaisena kuulustelussa

Washington, heinäk. 27 p. — Toimitettua kuulustelua pukeutusteollisuuden tuotantosaännöstä syntyi eilen kiistaa uniokysymyksestä.

Clothing Manufacturers Associationin lakimies vaati tuotantosaännön sisällytettäväksi pykälää jonka mukaan pukeutusteollisuudessa ainoastaan järjestyneitä työläisiä saatetaan käyttää. Tätä esitystä vastusti Industrial Recovery Association of Clothing Manufacturers edustaja.

Ensimmäinen yhdistys edustaa pukeutustehaittoja joilla on työehtosopimuksia Amalgamated Clothing Workers liiton kanssa. Jälkimmäisessä yhdistyksessä on tehtaittoja joilla on työehtosopimuksia United Garment Workers liiton kanssa, mutta kuuluu siihen myöskin tehtaittoja jotka runnaavat avointa työpajaa.

Kaksitoista myrk- kyviinan uhria

Philadelphia, Pa., heinäk. 27 p. — Philadelphia länsiosassa kuoli eilen ja toissa päivänä yhteensä 12 ihmistä, nautittuina myrkyllistä viinaa. Kuolleiden joukossa on kaksi naista.

Lääkärin tiedonannon mukaan edelläänä kuolemansa-
dodan lisäksi myrkytysviinan nautti-
minen on aiheuttanut kahdelle
nauttijalle sekouden. Poliisin
tietämän mukaan ovat trokarit
siinä ympäristössä missä myr-
kyllinen viina nämä uhrat si-
myneet väkijoukossa 25 sentillä
päätti. Neljä miestä vangittiin,
tunnustettuaan, että he ovat vii-
naa myyneet kyseisillä alueel-
la.

Esittää sotalakia ihmis- ryöstöjen lopetta- miseksi

Newtown Sq., Pa., heinäk. 27. Tässä maassa muotiin tullut ihmisten ryöstäminen voitaisiin lopettaa yhdessä kuukaudessa, tuu mi kenraalimajuri Smedley D. Butler eräissä haastattelussa tä-
nään.

”Jos Yhdysvaltain presidentti julistaa voimaantunneet suosit-
telun, joka tulee siviilivoimien
en yläpuolelle ainoastaan gän-
gereita ja raketeeraajia koskevi-
sa asioissa, niin me pian pääsem-
me eroon rostita, jotka elävät
lunnasrahoilla”, lausui Butler
United Pressille.

Kööpenhamina, Tanska, hei-
näk. 27 p. — Eversti ja Mrs.
Charles A. Lindbergh laskeutuivat
Holstenbergin Grönlannissa
tiistai-iltona, lennettyään Godt-
haabista. He ryhtyivät tarkas-
telemaan Grönlannin rannikkoa
ja lentävät sisämaan jäätiköiden
yli.

JOUTUU HIRTEEN TYTÖN KAAP- PAAMISESTA

Valamiehistö määrän-
nyt ensimmäisen kuol-
emantuomion sellai-
sesta rikoksesta.

(Sähkösanoma)
Kansas City, Mo., heinäk. 27 p. — Valamiehistö täällä tänään määräsi kuolemanrangaistuksen Walter H. McGee'lle, joka ha-
vattiin syylliseksi neiti Mary McGee'n, Kansas Cityn kau-
punginhoitajan tuomari McEl-
roy'n tyttären, kaappaamiseen.
Lautakunta langetti tuomion-
sa julistettuaan McGee'n syylli-
seksi vehkeilyyn ja kaappauksen
johtamiseen ja esitti, että hänet
hirtetään tuosta rikoksesta.
Missouriin lain mukaan vala-
miehistöllä on oikeus määrätä tuol-
lainen rangaistus.

Tämä on ensimmäinen kerta,
kun ihmisryöstöstä on langet-
tu kuolemanrangaistus. McGee
vastaanotti lausunnon tyttärensä.
Hänen äitinsä ja sisarensa olivat
oikeushuoneessa, kun lautakunta
tuli sisälle ilmoittamaan päätök-
sensä tuomarille.
McGee sai kuulla kohtalonsa
kahden kuukauden kuluttua si-
tä, kun neiti McElroy kaapattiin
kotoaan toisten perheen jäsenten
ollessa poissa ja kuljetettiin kau-
pungin länsipuolelle, jossa hänet
kahlehdittiin erään talon kella-
riin 24 tunniksi, kun neuvottelu-
ja lunnaista käytiin.

Värjärien lakko Fair Lawnissa

Paterson, N. J., heinäk. 27 p. — Tyytymättömyyksiä siihen seli-
tykseen minkä yhtiö antoi suhtu-
tumisestaan silkin värjääjien
tuotantosaännön lakkoutui 2,500
Textile Dyeing and Printing
Company of America, Inc. työ-
läisiä Fair Lawnissa eilen.

Työläiset pitivät joukkoko-
kouksen eilen iltopäivällä. He
vaativat yhtiön jättäneen mai-
nintamatta josko se noudattaa
sitä palkkamääräystä mikä vär-
järien tuotantosaännön on si-
sällytetty. Yhtiö kyllä ilmoitti,
että tehtaassa otetaan käytän-
toon 40-tuntinen työviikko, mut-
ta palkkasuhteista ei mainittu.
Ja kun yhtiön virkai-
hoilta tätä puolta asiasta tie-
dusteltiin, he eivät vastausta an-
taneet.

Värjärien tuotantosaännössä
säädetään alimmaksi palkaksi
miehille työläisille 40 senttiä
tunti ja naispuolisille 35
senttiä tunti.

Autokumien val- mistajat lakossa

Chicago, Mass., heinäk. 27 p. —
Fisk Rubber Corporationin
tehtaalla täällä pysähtyi tuotan-
to asiallisesti kokonaan eilen,
kun 300 autokumien valmistajaa
lakkoutui.

Ihmisyöstöjä tutkitaan

Washington, heinäk. 27 p. —
Presidentti Roosevelt ohjasi ei-
len oikeusviraston tutkimaan
maassa tapahtuneita ihmisyöstö-
jä, sekä esittämään lausunnon
siitä josko erikoista poliisivoimaa
tarvitaan järjestyneen rikolli-
souden ehkäisemiseksi.

Boston ja Maine yhtiön kuukausitulot

Boston, heinäk. 27 p. — Tie-
donannossa, minkä Boston ja
Maine rautatieyhtiö tänään jul-
kaisi, ilmoitetaan yhtiön ansai-
neen kesäkuussa puhdasta voit-
toa \$403,440.35.

40-tuntinen työviikko käytäntöön

Boston, heinäk. 27 p. — New
England Curtin Manufacturers
Associationin johtokunta päätti
kokouksessaan eilen, että akku-
naverhotettaissa otetaan käytän-
toon 400-tuntinen työviikko ja a-
lin palkka on \$13 viikossa.

NEW YORKIN SOSIALISTIN EHDOKKAAT

Kunnallisvaaleissa tänä
syksynä.

(Sähkösanoma)
New York, heinäk. 27 p. —
Sosialistipuolueen paikallisjärjes-
tön konventiosissa eilen illalla
nimitettiin pormestarin ehdok-
kaaksi Charles Solomon, entinen
sosialistinen lainlaatikunnan
jäsen. Kontrollööri ehdok-
kaaksi nimitettiin Harry Laid-
ler, Teollisen kansavallan lii-
tosta. Valtuuston presidentin
ehdokkaaksi nimitettiin Frank
Crosswaith, tunnettu neeker-
järjestäjä.

Nimitykset tehtiin yksimiel-
sesti. Solomonin nimittäminen
pormestarin ehdokkaaksi oli se-
rauksena siitä kun Norman Hil-
lquit kieltäytyi ja Morris Hill-
quit sairauden takia ei voinut
ehdokkautta vastaanottaa.

Nimityskokous oli sangen vil-
liä. Kaikki toverit ovat valmiina
vaalitaistelun.

Mrs. Costellon seli- tys kyseenalaisena

(Sähkösanoma)
Oikeustalo, Salem, Mass., hei-
näk. 27 p. — Yleinen syyttäjä
yrityi tänään osoittaa perättö-
mäksi Mrs. Costellon väitteen,
että hän erästä sanomalehdessä
oli nähty, että syyntekijä ja
aksaliipin sekoitus on hyvä
puhdistusainetta.

Oikeussali, jossa istuimet o-
vat olleet niin kysyttyjä, että
muutama nainen eilen tarjosi \$50
vähden istuimesta, tyhjennettiin
asiainkuulumatoniä tänään,
tuomari Fosdickin suuttua
naurausta jolla jotkut kuunteli-
jat tervehtivät erään hautaanto-
mittajain todistusta.

”Nyt nuo istuimet tuolla saa-
vat koman väheksi aikaa”, selitti
tuomari, sen jälkeen kuin oikeu-
denpalvelijat olivat salista häätä-
neet ulos yli 40 kuuntelijaa.

Mrs. Costellon mies, palokap-
teeni William J. Costello, kuoli
nuoruudessaan syaniidihappoon
kodsissaan Peabodyssa helmik. 17
päivänä, muutama tunti sen
jälkeen kuin hänen miellyttävä
vaimonsa oli 50 sentillä ostanut
syaniidia ja kaksi unssia oksaali-
happoa, käyttäkkeen sitä kupu-
risen lämmittäjän puhdistami-
seen, kuten hän sanoi.

Varhemmin tämän jutun kä-
sittelyn yhteydessä, jossa Mrs.
Costellon henki on kysymykse-
sä, todisti eräs valtion todista-
ja, etsivä Richard Griffin, että
Mrs. Costello kertoi nähneensä
syaniidi- ja oksaalihapporeseptin
Boston Globen kotitalousosas-
tossa. Agnes Mann, Natikista,
32-vuotias, joka tätä osastoa on
toimittanut, todisti, että hän vii-
lle maaliskuussa apulaisensa ke-
ra tarkasti tämän osaston sisäl-
töluetteloon siitä lähtien kun se
15 vuotta takaperin alettiin. Usei
ta formulaiteja oksaalihapon käy-
töstä puhdistusaineena löytyi,
mutta ei minkäänlaista mainin-
taa syaniidista löytynyt yhdessä
näistä tuhansista resepteistä.

Ensimmäinen neljännes tämän
päivän istunnosta kuuli Mrs. Ed-
ward J. McMahonin, Mrs. Cos-
tellon rakastelijan vaimon todis-
tuksen täydentämiseen. Mrs.
McMahon alkoi todistuksensa
esittämisen eilen, sen jälkeen kun
länen miehensä oli todistuksen
päättänyt, jossa hän selosti
suhdettaan Mrs. Costellon, lä-
hes neljän kuukauden ajalta en-
nen Costellon kuolemaa.

Mrs. McMahon todisti tänään
että hän tapasi Mrs. Costellon,
palattuaan sairaalasta jossa hän
toisen lapsensa synnytti.

”Minä sanoin hänelle, että hä-
nen on paras olla erossa minun
miehestäni”, sanoi Mrs. McMa-
hon, ”sillä hän on poliisi, eikä se
kelpaa, että hänestä mitään pu-
hutaan; mutta hän vastasi, että
mitä hän minun miehelleni tee-
ke, hänellä on on riittästi te-
kemistä oman miehensä kanssa.”

ILMATIETOJA

Yleensä kauniita tänä-iltana ja
perjantaina. Vähän lämpöisem-
pää tänä-iltana.

KANSAINVÄLI- NEN TALOUSKONF. PÄÄTTYNYT

Päättäjaispuheissa va-
kuutettiin, että tämä
on ainoastaan loma,
eikä päättäjaiset.

(Sähkösanoma)
Lontoo, heinäk. 27 p. — Kan-
sainvälinen talouskonferenssi,
mikä alkoi suurilla toiveilla kan-
sojen kohottamisesta heidän ta-
loudestaan hädistään päätyi
tänään ilman minkäänlaisia ai-
kaansaannoksia, mutta ilmoitta-
valla sanomalla presidentti Roo-
seveltilla, jossa sanomassa sa-
nottiin, että konferenssi ei ole
epäonnistunut, eikä kuollut.

Valtiossihteri Cordell Hull
myöskin lausui toivomuksen ai-
kaansaannoksista tulevaisuude-
sä, yhdessä päättäjaispuheista.
Pääministeri Ramsay MacDonald,
konferenssin presidentti, selitti,
että konferenssin ottama
loma ei ole sen päättäjaiset.

Konferenssi päättyi kello 4.37
iltopäivällä, jonkunlaisen epäi-
lyksen vallitessa siitä josko se
koskaan enää kokoontuu, huoli-
matta toivovirkeistä puheista.
Konferenssin aikana sihteeristö
julkaisi kahdeksan tonnia asi-
kirjoja ja tiedonantoja.

MacDonald puhui mahdolli-
suuksista uusien neuvottelujen
pitämisestä jossa menettelyta-
poja yleisten töiden teettämises-
sä ja lomaannuksen lieventämi-
sessä käsiteltäisiin. Kansainvä-
listä veloista puhuessaan hän
sanoi:

”Elleivät saamassa o'vat
maat valmistandu vastaanotta-
maan tavaraa ja palvelusta vel-
kojen maksuksi, velkoja ei voida
maksaa. Yritykset jättää huo-
mioitettamatta nämä perusaat-
teet ovat aiheuttaneet hintojen
laskun mikä tuottaa häviötä saa-
mamiehille yhti hyvin kuin ve-
lallisilla.

Presidentti Rooseveltin sano-
man luki valtiossihteri Cordell
Hull. Se kuului:

”Ennenkuin konferenssi loman
ottaa minä haluan teidän tie-
toonne saattaa vilpittömän ihai-
lumi ja kunnioituksen rohkeu-
destanne ja kärsivällisyydestänne
joka tarvitaan virkailijana, alkoi
sanoma. ”Minusta tuntuu, että
tämä syytä maailman kansat
voivat jatkaa keskinäisten prob-
leemien käsittelemistä avomiel-
sesti ja ilman kavaluutta.”

Poikotti vaikuttaa

Berlin, heinäk. 27 p. — Ham-
burg-American linjan osakkeen-
omistajille ilmoitettiin eilen, että
Saksaa vastaan useassa maassa
pilotettu poikotti alkaa lisää-
ntyä voimalla tuntua Saksan
meriliikenteessä.

Yhtiön johtokunnan puheen-
johtaja, tri Max von Schinkel,
ja johtaja Marius Boeger, sekä
johtokunta kokonaisuudessaan
ilmoitti eroavansa toimestaan.
Tri von Schinkel, joka yhtiön
johtokunnassa on ollut vuodesta
1897 alkaen, ja puheenjohtajana
toiminut sitten vuoden 1910, il-
moitti, että hän ja toiset johtokun-
nan jäsenet eroavat toimes-
taan valituaan sitä, että heidän
on erotettava.

”Meidän tapaistamme ei ole
jättää yhtiö aikana jolloin sen
menestys on huono, mutta asiat
ovat siten, että meillä ei ole va-
linnan varaa”, selitti tri von
Schinkel.

Lisäselityksistä jotka kokouk-
sessa esitettiin, ilmeni, että ero-
hakemukset aiheutuivat natsival-
lasta mikä yhtiössä yrittäen
voimaansaattaa, samoin kuin kai-
kissa muissakin saksalaisissa
liikkeissä.

Chevroletin ja Pontiacin tehtailla korotettu palkkoja

(Sähkösanoma)
Detroit, Mich., heinäk. 27 p. —
Chevrolet ja Pontiac tehtailla il-
moitettiin tänään että 20 tehtaassa
työskentelevän 40,000 työläisen
tuntipalkka tulee kohoamaan 15
prosentilla elok. 1 p:stä alkaen.
Täkkäläiset autotehtailijat eilen
päättivät korottaa työläistensä
palkkoja yleisesti.

TYÖAIKAA ON LYHEN- NETTÄVÄ TUOTANTO- SÄÄNNÖN MUKAISESTI

Mutta viikkopalkkaa ei saa alentaa selittää Ame-
rikan Työväenliiton presidentti.

Washington, heinäk. 27 p. —
Jos työntekijä, jolla on työ-
ehtosopimus union kanssa, hy-
väksyy väliaikaisen työehtosopi-
muksen, niin hänen on lyhen-
nettävä työviikko 35-tuntiseksi,
mutta hänellä ei ole oikeutta
alentaa viikkopalkkaa.

Näin selitti Amerikan Työvä-
enliiton presidentti, William
Green, eilen. Viikkopalkkaa ly-
hemmästä työviikosta pitää olla
sama kuin pitemmistäkin viikois-
ta.

Presidentin esittämässä väliai-
kaisessa vapaaehtoisessa työeh-
tosopimuksessa tämä seikka on
tehty selväksi, selitti Green.
Siinä nimenomaan sanotaan, että
valkokuulustyöläisiä ei saa pitää
työssä enempiä kuin 40 tuntia
viikossa ja heille on maksettava
palkkaa vähintään \$12 tai \$15
viikossa, riippuen sen palkka-
kunnan väkiluvusta jossa he työ-
skentelevät.

Tehdastyöläisille ja mekaani-
sille työläisille säädetään 35-
tuntinen työviikko väliaikana jor-
lukuun ensi päivään saakka.
Kuuden viikon ajassa saa työ-
viikko tällä ajalla olla 40-tunti-
nen, mutta työpäivä ei saa ylit-
tää kahdeksaa tuntia.

Ei ole ajottu palkanalennuskei-
noksi.

”Minun käsitykseni tästä väliai-
kaisesta tuotantosaännöstä on se,
että sitä ei okskaan ole aja-
te, että keinoja jonka avulla palk-
kaa voidaan alentaa”, sanoi
Green. Lain päätarkoituksena
on vähentää työttömyyttä ja ko-
rottaa palkkoja. Jos työajan ly-
hennessä millä tuotantoalalla ta-
hansa saadaan aikaan tämän vä-
liaikaisen työehtosopimuksen
avulla, niin palkat tältä lyhem-
mältä työajalta täytyvät olla
yhtä suuret kuin ne joita mak-
settiin pitemmältä työajalta. Tä-
mä säädos on sisällytetty väliai-
kaisen tuotantosaännön seite-
manteen lukuun, joka kuuluu
seuraavasti:

”Korvaus työstä ei ole vähen-
nettävä alapuolelle sen alimman
palkan josta tässä on sovitto
(huolimatta siitä, että työaika
saattaa lyhentyä) ja on työaika
työstä korotettava tarkoitustaan
vastaavalla palkkasääntöjen uu-
destaan järjestämisellä.”

”Olettakaamme esimerkiksi,
että union työläisillä ja työntee-
täjillä on sopimus jossa sääde-
tään 44-tuntinen työviikko. Jos
työntekijä hyväksyy väliaikai-
sen tuotantosaännön hänen pi-
täisi lyhentää työviikko 35-tunti-
seksi kuten tuotantosaännössä
edellytetään. Palkka täytyy ol-
la vähintään sama kuin se mikä
44-tuntisesta työviikosta mak-
settiin.”

Tämän kysymyksen ratkai-
seminen, sikäli kuin elvytyshallin-
to on kysymyksessä riippuu mai-
nuttuun hallinnon lainopillisesta ja
osastosta, jonka ratkaistavaksi se
on lähetetty.

Eilen kenraali Johnson selitti,
että hallituksella ei ole oikeutta
rikkoo sopimuksia; työehtosopi-
musten rikkominen riippuu sopi-
muspuolisista. Tiedusteltiin, eikö
tuotantosaännön säädökset edel-
lytä, että työehtosopimuksen teh-
neille työläisille maksetaan ly-
hemmästä työviikosta sama palk-
ka kuin pitemmästäkin viikosta
kenraali Johnson vastasi, että se
vaatii ne samalle perustalle,
mutta lisäksi, että ”tämä on ky-
symys jota on selvitettävä”.

**Balbon lentolaivue taas
koossa**
(Sähkösanoma).
Shoal Harbor, Newfoundland,
heinäk. 27 p. — Kenraali Italo
Balbo, Italian ilmailuministeri ja
Chicagoissa y.m. paikoissa vie-
raillleen lentoretkikunnan johtaja,
tänään tutki sääkarttoja ja en-
nustuksia laivueen miehistön
varustusta lentokoneitaan polt-
toaineella ja tarkastellessa niitä.

Lentolaivue oli nyt täysilu-
kainen tänään, kun eräs kone,
joka sortui alas Prince Edward
Islandin luona eilen, saapui tän-
tään aamupäivällä.

Aluksen kantavuus oli 125 mat-
kustajaa, mutta sillä oli matkus-
tasia kaksi kertaa tuo määrä.

Kravattityö- läisten lakko Philadelphiassa

Philadelphia, Pa., heinäk. 27 p. —
Neljästään kravattityöläistä
lakkoutui täällä eilen tarkoituk-
sella poistaa hikipajajärjestelmä
tällä tuotantoalalla. Lakko kos-
kee 14 kaupungin kahdeksasta-
toista kravattitehtaasta.

United Necktie Workers Union
vaatii työajan lyhentämistä 35
tuntiin viikossa ja alimmaksi
palkaksi \$17.50 viikossa, sekä
leikkaajille \$40 viikossa.

Epäilevät nat- sien ampuneen alas lentäjät

Liettuun hallitus ryhtynyt tutki-
maan Dairuksen ja Girenak-
sen tuhoutumista Saksassa.

Lontoo, heinäk. 27 p. — Daily
Heraldin kirjenvaihtaja sähköit-
taa Kaunasista, että Liettuun
hallitus on ryhtynyt perinpohjin
tutkimaan kapteeni Stephen Dai-
ruksen ja Stanley Girenaksen
tuhoutumista Pommersissa Sak-
sassa, ollessaan lentomatkalla
New Yorkista Kaunasiin.

Kirjeenvaihtaja sanoo hallitus
virkailijain saaneen aihetta epäil-
lä, että huhu, jonka mukaan
natsit ampuivat alas lentokone-
neen, olisi oikea. Tuollainen huhu
julkaisiin eräessä ranskalai-
sessa sanomalehdessä.

Heraldin kirjenvaihtaja sa-
noo, että Liettuun hallitus odot-
taa lopullista todistusta ennen-
kuin lähettää Saksalle anteek-
sipyntö ja korvausvaatimuksen.

Oletus, että natsit ampuivat
alas lentokoneen, perustuu m.m.
siihen seikkaan, että se lensi natsien
vankileirin yli lähellä Soldi-
nia. Natsivirkailijain sanotaan
kehottaneen etsintävalvonsa len-
tokoneeseen ja epäillen sen ole-
van kommunistien koneen, am-
puen sitä, seurauksella, että
lentokone putosi maahan ja syy-
tyi tuleen.

Lakkolaisia on vangittu

Boston, heinäk. 27 p. — Kun
lakossa olevat värijäslaitosten
työläiset eilen marssivat Liederman
Dye Housen edustalla, Rox-
buryssa, vangitsivat poliisit 13
niistä ja naista, sata henkeä kä-
sittävistä lakkolaisjoukosta. Dud-
ley kadun poliisiasemalla he va-
pautuivat \$20 takuusta vastaan,
siksi kunnes heidän juttunsa joutu-
u esille Roxburyn oikeudessa
tänään. Heitä syytetään ”vete-
lehtimisestä”.

Kuolemantuomio laivan ylikuormittamisesta

Jaroslavl, Neuvosto-Venäjä,
heinäk. 27 p. — Nikolai Andre-
jew, pienen Volga-joen huvialuk-
sen kapteeni jonka alas heinä-
kuun 9 päivänä upposi, aiheut-
taen 98 ihmisen kuoleman, tuo-
mittiin eilen ammuttavaksi sen
takia, että hän salli aluksensa
tulla ylikuormitetuksi.

Hänen apulaisensa, Leonid
Kurakoff, tuomittiin kymmenen-
si vuodeksi vankilaan. Yhdek-
sän miestä tuomittiin vanki-
laan yhdestä-kahteen vuoteen.

Oikeuden käynti heitä vastaan
alkoi heti jälkeen kun alus, jossa
oli veturihtaan työläisiä ja hei-
dän perheittensä jäseniä, upposi
Volgaan kolme mailia tästä kau-
pungista, 173 mailia pohjoiseen
Moskovasta.

TOIMITUKSEN OSASTO

YRJO MAKELA, OSKARI TOKOI, A. E. USENIUS,
HENRY PURANEN, L. MOILANEN.

ehteen aljout kirjotukset ja toimitukselle kuuluvat kirjeet ovat lähetettävä osastoille: Raivaajan toimitus, Box 600, Fitchburg, Mass. Telof. 331

Päivänkatsaus

KOHTUULLISET PALKAT JA KOHTUULLISET LIIKEVOITOT

Presidentti Roosevelt viime maanantai-iltaa pitämässään radiopuheessaan esittää vielä kerran ne periaatteet, joilla tulevan hyväntalouden pitäisi rakentua. Samalla kun hän korostaa teollisuuden harjoittajien kovia kailloja siitä, että työlläisille olisi maksettava parempia palkkoja ja työaika lyhennettävä ennenkuin hyväntalouden palautuu, hän toiselta puolen myöntää myös, että liikemiehille ja teollisuuden harjoittajille on myöskin turvattava "kohtuullinen voitto" ennenkuin tämä hyvä aika on todellinen ja pysyvä. Hänen tarkoituksensa esitetään oikeastaan kolmessa seuraavassa lauseessa:

"Jos kaikilla ihmisillä on työtä ja saavat siitä kohtuullisen palkan ja kohtuullisen voiton (profitin), silloin he voivat ostaa tuotteet naapuriltaan ja business on hyvä. Mutta jos te otatte palkasta ja voitosta puolet pois, niin business on myöskin vaan puoleksi hyvä. Ei auta paljoa jos onnistutaan vaan puoleksi, sillä yleinen hyvinvointi edellyttää että jokainen voi kohtuullisen hyvin".

Kun teollisuuden harjoittajat, liikemiehet ja kaupakamarit kuulivat tämän puheen ja sittemmin seuraavana aamuna lukivat sanomalehdistä sen vieläkin tarkemmin, heille oli varsin helppoa kiirehtiä lähettämään sähkösanomiaan presidentille joissa luvattiin täysi kannatus presidentin ohjelmalle. He huomauttavat, että tässä hyvinvoinnin palauttamiskehityksessä ei ollut mitään uutta siihen, mitä Calvin Coolidge ja Herbert Hoover aikoinaan esittivät, sillä hekin puhuivat kohtuullisista palkoista ja kohtuullisista liikevoitoista sekä kaikkien hyvinvoinnista yleisen hyvinvoinnin ehtona. Teollisuuden harjoittajain, pankkiirien, rautateiden omistajain ja liikemiesten mielestä heidän liikevoittonsa ei koskaan ole ollut kohtuuttoman korkea, vaan päinvastoin ovat he varsin usein valittaneet, kuten varsinkin rautateiden omistajat, että heidän liikevoittonsa ei ole edes kohtuullinen, vaan kurjan pieni, jopa usein tappiolakin päätyvä, kuten esimerkiksi Morganin liiketoiminta on ollut. Kun presidentti nyt vetoamuksessaan kansalle, kiinnittää kansankin huomiota kohtuullisiin liikevoittoihin, kohtuullisten palkkojen ohella niin oli varsin ymmärrettävää että tämä vetoamus otettiin teollisuuden harjoittajain taholta riemulla vastaan. Nyt vaan jää nähtäväksi, onnistuuko Roosevelt sovitamaan "kohtuulliset palkat ja kohtuullisen liikevoiton" niin yhteen, että kumpainenkin siitä hyötyvät ja ovat tyytyväisiä. Jollei hän siinä onnistu, niin koko suunnitelma rakentuu hiekalle ja hajoaa. Tähän mennessä siinä kukaan ei vielä ole onnistunut vaan jokainen yritys perustaa yhteiskunnan hyvinvointi tälle pohjalle, on rauennut ja johtanut vaan entistä pahempaan sekasortoon.

VEHNÄSATOJA ODOTTAISSA

Amerikan vehnäfarmareita on yritetty tuudittaa siihen harhakäsitykseen, että vehnän hinta ja sen mukana hyvinvointi koko farmaariestölle on saavutettavissa vehnän viljelysaluuden supistamisella. Tässä tarkoituksessa pantiin vehnälle kolmenkymmenen sentin valmistusvero bushelille, jolla verolla kootuista varoista maksetaan tai ainakin luvataan maksaa palkkioita niille farmareille, jotka supistavat vehnän viljelysaluettan hallituksen ehdottamaan määrään. Osoitukseksi siitä, että farmareita odottaa korkeat vehnähinnat, vehnän hinta viljapörsissä kohosi nopeasti. Kolmessa kuukaudessa kohosi vehnän hinta 65 sentillä busheli eli neljästäkymmenestä sentistä dollariin ja viiteen senttiin. Farmareille tästä hinnannoususta ei tosin ollut mitään hyötyä, sillä kenelläkään vehnäfarmarilla ei vehnää ollut myytävänä. Mutta se oli kuitenkin houkutusena tekemään sopimuksia vehnäviljelysaluuden supistamisesta ja farmarit jo hykertelivät tyytyväisinä käsiään miten he jo kuluvan kesän sadosta pistävät pussinsa vähintään dollarin bushellilla, hallituksen lupamaa bonus lisäksi. Tässä toivossa vehnäfarmarit, jotka jo viime talven aikana osoittivat kapinallista mieltään, lauluivat ja jäivät tyytyväisinä odottamaan satoa, joka korvaisi kaikki entiset kärsimykset ja palauttaisi rauhan ja hyvinvoinnin vehnäalueelle.

Sato alkaa nyt kypsyä ja sato tiedot ovat vyydyttävää. Tosin vehnäalueen jo supistuttua sato ei tänä vuonna ole niin suuri kuin edesmenneinä vuosina ja tosinpaikoin kuivuus ja muut luonnon syyt ovat vähentäneet satoa. Mutta kaikki tämä kuitenkin on verrattain vähäistä siihen nähden kun vehnän hinnat ovat kohonneet sadalla viidelläkymmenellä prosentilla ja puuvillan hintakin kahdeksallakymmenellä prosentilla. Mutta nyt juuri kun sadon korjuu on alkamassa, tapahtui jotakin, joka farmari nähtävästi ei ole ottanut laskuissaan huomioon. Juuri silloin kun farmarin vehnä alkoi valmistua markkinoille, tapahtui viljapörsissä romahdus ja vehnän hinta aleni suorastaan romisemalla niin että hallituksen oli pakko sulkea viljapörsit ainakin joksikin aikaa tarkoituksella pidättää vehnän hinta laskeutumasta entisiin syvyyskseen.

Onnistuuko hallituksen pelastaa vehnän hinnat, ei ole vielä ollenkaan tiedossa. Sosialistit jo silloin kuin hallitus puustasi vehnän hintojen korottamista ja aikana jolloin ne nousivat, varotti farmareita uskomasta tähän. Meidän osaltamme osoitimme farmareille, että vehnän hinnat nousevat niin kauan kuin farmarilla ei vehnää ole myytävänä, vaan on senkin ostettava tarvitsemansa vilja myllyiltä, mutta niin pian kuin farmarin sato kypsyä, hinnat laskevat. Niin on nyt käynyt. Ja hallitus, joka kaikista elvytysyrityksistään huolimatta sallii nykyisen pörsseinoittelun, varmaankin huomaa, että sekään ei voi estää vehnän hintojen pysymistä alhaalla niin kauan kuin koko vehnäsato on ostettu myllyille ja vehnätrullalle, minkä jälkeen hinnat taas voivat nousta ennen kuulumattomiin korkeuksiin. Sanotaan, että vehnäsato on pieni ja se estää hintojen laskeutumisen. Mutta niin kauan kuin vehnäpörsissä sallitaan niinkutsuttua "lyhytmyyntiä", viljakeinoittelijat saattavat tarjota vehnää myytäväksi minkälaisia määriä tahansa ja pitää siten hintoja alhaalla niin kauan kuin farmarit ovat pakotetut myymään viimeisen bushelinsa ja sen jälkeen vasta alkaa hintojen nousu. Farmareiden avustaminen, vaikka se olisi rehellistäkin, jucksee siis kokonaan hiekkään niin kauan kuin

Maailman väkiluku

Maailman koko väkiluku on tätä nykyä noin 1900 miljoonaa ja se lisääntyy vuosittain keskimäärin 11 miljonnalla hengellä. Jos se lisääntyy samassa mittakaavassa edelleenkin, tulee maailman väkiluku olemaan 100 vuoden kuluttua 4,000 miljoonaa. 200 vuoden kuluttua 8,000 ja 300 vuoden kuluttua 16,000 miljoonaa. Nämä ovat todentotta päätä huimaavia numeroita.

Onko maailman väkiluku nyt jo liian suuri ja lisääntyykö se liikaa? On otettava huomioon, että maailman pinta-ala on rajoitettu ja että monia luonnon tuotteita on saatavissa vain rajoitetussa määrässä. Niinpä esimerkiksi maanviljelyä, jota on melko niukkaa. Luonto ruokkii eläinkuntaa välittömästi, mutta ihmiskunta, ainakaan suurin osa siitä, ei saa välttämättä ravintoaan suoraan luonnosta. Meidän kasvit ja liharavintomme ovat riippuvaisia lannoitusaineista ja näitten tuotannosta on taass viisi rajansa. Ja joka voini näitten kysyntä kasvaa. Jos maailman väkiluku lisääntyy yhtä valtavasti kuin tähän asti, tulee pakostakin monista luonnontuotteista suoranainen puute ja elintäso tulee kaikkialla olemaan alhainen.

Muutamissa osissa maailmaa kuten esim. Intiassa on ihmisten elintaso niin alhainen, että sitä voidaan sanoa vain paljaaksi olemiseksi. Talonpojat ovat siellä niin hampa-arvoisia, ettei heitä kannata edes suojella villieläimiä vastaan. Joka vuosi tappavat leopardit, tiikerit ja muut pedot

heittä tuhansittain. Villipedot tulevat öisin kylään ja kuljettavat ihmisiä heidän taloihinsa. Lukot ja säpät maksavat rahaa, mutta hindut eivät ole minkään arvoisia. Heillä on tuskin minkäänlaista vaatetusta ja vaikka he lisääntyvät suunnattomasti, vähenen heidän lukumääränsä kuitenkin alinomaan suoranaisen nälän, heikkouden ja suuren kuolevaisuuden takia.

Ehkäpä tiedemiehet voivat joskus tulevaisuudessa laskea kuinka suuren ihmismäärän tämä maailman pinta-ala on siedettävällä elintasolla. Vielä tätä nykyä ovat sellaiset laskelmat laadittu hyvin hatarilla perusteilla, eikä niillä niin muodoin ole mitään käytännöllistä merkitystä. Nykyajan tiedemiesten laskelmat eroavat toisistaan hyvin paljon ja toiset niistä ovat alle ja toiset yli nykyisen väkilukumäärän. Amerikalaiset tiedemiehet ovat laskeneet, että ainoastaan 350 miljoonaa ihmistä voisi elää maailmassa kohtuullisen hyvällä elintasolla. Tämän laskelman mukaan olisi maailman väkiluku nyt 1,650 miljoonaa ihmistä liikaa! Toiset tiedemiehet taas väittävät, että maailmassa voisi hyvin elää 7,000 miljoonaa ihmistä. Oli näitten laskelmien laita miten hyvänsä, on kuitenkin varmaa, että ihmisten lisääntymisellä täytyy olla jonkinlainen raja, huolimatta siitäkin vaikka ihmisenä pystyisi keksimään uusia toimeentulomahdollisuuksia.

Elämän kalleuden vuoksi on useammissa Euroopan maissa py-

rittä rajoittamaan lapsien lukumäärää ja tästä on ollut seurauksena, muutamissa tapauksissa se, että väkiluku on pysynyt ennallaan taikka hiukan vähentynyt kuten Ranskassa.

Vuosien 1900—1926 välillä on syntynyt väkivähytynyt huomattavasti Suomessa, Englannissa, Saksassa, Italiassa ja Ruotsissa. Mutta melkein kaikissa suhteissa kuin syntynyt väkivähytynyt on vähentynyt on kuolevaisuuden alentunut. Tämä taas on vaikuttanut sen, että lisääntyminen on kuitenkin yhtä suuri kuin ennenkin. Nykyajan lääketiede on pelastanut elämälle monia sellaisia pienokaisia, jotka ilman hoitoa olisivat varmasti kuolleet ja samasta syystä ovat monet keski-ikäiset päässeet korkeaan ikään. Mutta ainoastaan pienokaisen pelastaminen vaikuttaa lopullisesti väkiluvun lisääntymiseen. He kasvavat ja lisääntyvät, kun taas keski-ikäiset enää harvoin saavat jälkeläisiä. Syntyvyyden yleistä vähentämistä sivistysmaissa osoittaa se, että Englannissa oli v. 1921 sama määrä alle viisivuotiaita lapsia kuin v. 1881.

Japanin väkiluku on vähemmässä kuin sadassa vuodessa lisääntynyt enemmän kuin puolet. V. 1846 se oli 29 miljoonaa ja nykyään se on kokonaista 60 miljoonaa. Japanin pinta-ala on hyvin rajoitettu ja se on jo alkanut tuntea liikkakansoituksen painoa. Japanilaiset eivät mielellään siirry kylmiin ilmanaloihin ja lämpimissä vyöhykkeissä olevat maat ovat heille suljett.

JUTUSTELUA

Antiikin huumoria

Sokrates käveli kerran kedolla keskustellen oppilaidensa kanssa onnen olemuksesta ja merkityksestä. Mutta oppilaiden vastaukset eivät häntä tyydyttäneet, ja hän sanoi:

— Minun täytyy tunnustaa teille, että vain ne voivat väittää olevansa onnellisia, jotka eivät lainkaan ole syntyneet. Mutta voi kuinka monta sellaista tunne! Täällä Ateenassa emme ainoatakaan ja Spartassa? Enkä pari kolme.

Rydyard Kipling

englantilainen jingolittinen kirjailija, Royal Society of Literaturein päällikö, jolla asen kertoi kuulijoilleen, etteivät kirjailijat voi valehdella. Me emme tiedä tarkoin mitä hän tarkoitti, mutta epäillä sille on välikä. Meillä on jokapäiväisiä ja kumoaattomia todistuksia siitä, että valehtelijat voivat kirjottaa.

Lähetivät suuren "lehterin"

Bostonin lehdet tässä eräänä päivänä tiesivät kertoa, että Quincy Karhu V. ja U. seuran koripallollin johtajalle Ellis Hughesille, joka nyt on vieraillessaan Milwaukeessa, lähetettiin Quincyssa kolme jalkaa pitkä ja kaksi jalkaa leveä kirje. Kirjeen sisällä oli pähvi, johon seuran satoa jäsenistä olivat piirtäneet tervehdyksensä. Joukko seuran jäseniä toi kirjeen postikonttoriin ja pyysivät lähennyneitä klerkkilä merkkejä siihen. Niiden menkin 38 sentin edestä. Mutta sitten tuli esille kysymys, mistä löydetään riittävä suuri postilaatikko mihin se pistettäisiin. Lopulta klerkki avasi siivon ja sen kautta tämä tavallista suurempi "preivi" vietiin postitushuoneeseen.

Rautatiet satoa vuotta sitten

Morgan Baker kirjoituksessaan Washington Postissa tarkastelee rautateitä v. 1833, silta satoa vuotta sitten. Hän huomaa, että silloin oli 380 mailia rautateitä käytännössä Pensylaniassa, Marylandissa, Massachusettsissa, New Yorkissa, Georgiassa ja South Carolinassa. Baker tämän jälkeen antaa seuraavan mielenkiintoisen kuvan rautateiden matkustamisen mukavuudesta silloin aikana:

"Jos lokomotivi rikkoutui, kuten ne varhaisempana aikoina usein tekivät, matkustajat ja junamiehet irttoivat siitä vaunun j alijakaisivat sen lähimpään asutukseen tai maantielle varrelle. "Hillit ja palavia keikäläitellit veturin jässä. Naiset pain huomautivat, että heidän koristelut päivänvar-

jonsa olivat liian helkoja suojaamaan heitä tulta sylkevästä rautahetvasta. Silloinassa sanomalehdissä oli uutisia kukaan juna pysähtettiin, että matkustajat saivat sammuttaa palamaan sytyneitä matkatavaraitaan ja vaatteitaan. Aikataulut olivat vain paperilla.

"Toisinaan taas juna pysäytettiin ja miehistö meni tien viereillä olevaan metsään hakkaamaan puita kun polttoaine veturista loppui. Sikojä ja lehmä, jotka olivat tyneen ylenkatseellisia tästä höyryävää hirvotä kohtaan, oli ajettava tieltä pois."

Seuraavat lauseet antavat jonkunlaisen käsityksen silloisista palkoista ja työsuhteista:

"Rautatien rakentaminen, joka suoritettiin melkein tykkäänä käsityönä, oli kallista lystiä. Insinöörin raportissa vuodelta 1833 lausutaan:

"Tielijä ensin tasotetaan mahdollisimman tasaiseksi ja äkkimutkia vältetään. Senjälkeen pieni oja kaivetaan kummallekin kiskolle. Oja täytetään kivillä, joiden päälle sitten asetetaan kalkkivi tai graniitti "pölkkyjä". Jalat vahvuista ja kahdesta kymmenen jalkaan pitkiä. Kivet on hiottu ja tasotettu. Rautalevyt kiinnitetään tämän jälkeen kiven päälle neljän tuuman pultilla noin 18 tuuman päähän toisistaan. Kiskojen väli oli noin viisi jalkaa. Tie tuli maksamaan keskimääräisesti \$28,000 maili.

"Veturinkuljettajat ansaitsivat \$2 päivältä, lämmittäjät \$1.50 ja sekatyöläiset siitä alaspäin."

George Otis Smith sai lähdön

Kauan odotettu henkilövaivos liittolaisten voimakommissa on nyt tapahtunut. George Otis Smith on eronnut sen puheenjohtajan toimesta ja North Carolinasta kotolain oleva vaivamielisenä pidetty demokraatti Mc-Nich on nimetty hänen sijalleen puheenjohtajaksi ja washingtonilainen Basil Manly varapuheenjohtajaksi. Smith on edelleenkin komissionin jäsen, mutta vain kaksi tai kolme kuukautta. Jotkut pitävät tätä henkilövaivasta suurena edistysmielisten voitona ja voimatusten häviönä.

Hooverin hallituskautna kongressi hyväksyi voimakommissionin uudelleen järjestämisen ja Hoover valitti Smith-nä, joka oli vuosia ollut Yhdysvaltain Geological Surveyn johtajana, komission puheenjohtajaksi. Senaatti silloinkin hyvin vastenmielisesti hyväksyi nimityksen.

Muutama tunteja senjälkeen kun Smith oli ottanut viran vastaan hän vanhoillisten virkatoveriens kanssa erotti vanhan komissionin lainopillisen neuvonantajaa ja ylimmän tilintarkastajan. Nämä miehet olivat saaneet voimatuhrin vihat päälleen paljasta-

saan sen yritykset kiertää lakia törkeästi vesittämällä pääomaansa, jolle kun luttajien odotettiin maksavan dividenttejä.

Tämä röyhkeä yritys rangaista kansanvalheista kihoitti senaattia. Edesmenntä montanalainen senaattori Thomas J. Walsh sai senaatin uudelleen harkitsemaan hyväksymisen antamista Smithin nimitykseen, mutta Hoover kieltäytyi palauttamasta nimityspapereita, joihin hyväksyminen oli annettu.

Seurauksena oli pitkäaikainen oikeustelu ja ylöleku lopulta antoi päätöksen, että senaatti oli menettänyt uudenlaisten kättelyvoiteensa lähetämällä ilmoituksen nimityksen hyntäytymisestä presidentille. Smith täten jäi virkaansa palvelemaan voimatuhrusta.

Mitenkä "krannissa" lehtiä levitetään

Naapurimme linjalaiset järjestävät usein ja "onnistuneita" lehtiä levitysräyryksiä. Jokainen ryntäys tuo "tuhausia uusia tilaajia", kertovat linjalajehdet itse. Tarkoitamme nyt erikoisesti suomalaisia linjalaitteita, jotka ovat kerta toisensa jälkeen vakuuttaneet että niiden tilaajamäärä on kohonnut "useilla tuhansilla" sen jälkeen kun linjalajie vapautti "haloisaista sosialistisista".

Yhtä hyviä tuloksia kuin suomalaisien linjalaitteiden levitysräyrykset ovat tuottaneet, on saatu tietenkin myös englanninkielisten linjalaitteiden levitysräyryksissä. Niinpä kun toukokuulla järjestettiin Daily Workers nimisen linjalajehden levitysräyryt ainoastaan suomalaiset aatevejelät vakuuttivat että "puoleumme pää-äänenkannattaja" sai siinä 35 tuhatta uutta tilaajaa.

Mutta miten lienee, Daily Workerin oma toimittaja C. A. Hathaway ei varmaankaan ole tiennyt suomalaisten linjalajien julkaisemista suurista Daily Workerin ryntäysnumeroista kun hän hiljattain pidetyle kommunisluopuolen "erikoiskongresssille" paljasti sen että lehden tilaajamäärä on todellisuudessa viimeaikoina romahtamalla alennunut. Ja Hathaway esitti o'kein yksityiskohtaisia numeroita esim. toukokuulla toimeenpannun levitysräyryksen saavutuksista. Niinpä hän mainitsi että kun siinä "onnistuneissa" levitysräyryksissä New Yorkissa saatiin Daily Workerille 67 uutta tilausta, samalla ajalla kuitenkin katkesi lehdeitä 90 tilaajaa. Pittsburghin piirissä saatiin ryntäyksessä 17 uutta tilaajaa mutta samalla ajalla katkesi 35 vanhaa tilausta. Clevelandin piirissä saatiin toukokuun ryntäyksessä 41 uutta tilausta, mutta samalla ajalla vanhoja katkesi 62. Chicagon piirissä saatiin "onnistuneessa" ryntäyksessä 66 uutta tilausta mutta samalla ajalla vanhoja katkesi 92 j.n.e. kaula rintaan.

Jos tällaista tapahtuu tuoreessa puussa, s.o. puolueen pää-äänenkannattajan levitysräyryksessä eikö ole syytä otaksua että suomalaisten linjalajien tilaajamäärä on alennunut vielä suuremmassa määrässä.

Työväen Osuustoimintalehti.

Tämän vuoksi on Japani niin altti hyökkäämään naapuriansa kimppuun saadakseen lisää maata.

Intian väkiluku v. 1921 oli 318,924,480. Vuodesta 1911 se oli lisääntynyt noin kolmella miljoonalla. Tämä määrä on kuitenkin paljon pienempi kuin Euroopan sivistysmaitten väkiluvun lisääntyminen samassa ajassa. Yksinpä Venäjänkin väkiluku on vallankumouksesta huolimatta lisääntynyt samassa ajassa kymmenen kertaa enemmän. Kiinan olosuhteita ei tunnettu tarkoin, mutta epäilemättä ovat alituiset levottomuudet, näkijä ja sota aiheuttaneet suurta vähennystä sen väkiluvussa. Kaikesta huolimatta lisääntyy Kiinan ja Intian väkiluku, mutta Euroopan ja Amerikan väkiluku lisääntyy paljon nopeammin. Se yleinen luulo, että Intia ja Kiina lisääntyvät tavattomasti ja että niistä aikaa myöten on vaara muulle maailmalle, on kerrassaan tuulesta temmattu.

Intian ja Kiinan tulevaisuutta on melko vaikea mennä määrittelemään, mutta luultavasti ne samat syyt, jotka pakottaneet suurimmat sivistysmaat huomattavaan lapsirajoitukseen, tulevat myöskin aikaa myöten vaikuttamaan ei ainoastaan edellämaituissa maissa vaan koko maailmalle.

Sikäli mikäli nykyajan olosuhteista voi päätellä ei maailman väkiluvussa tule lähitulevaisuudessa tapahtumaan mitään mainitsemisen arvoisia muutoksia. Yhdessätoistasataamiljoonaa on nousemassa kahteenkymmeneen. Näistä on seitsemän englantia puhuvia, kaksi slaaveja, viisi mongooleja, neljä intialaisia. Kaksisataamiljoonaa mustaistoista täydentää tämän määrän. Nämä ovat ne suuret rakkennuspuut, joista tulevaisuuden maailman valtio on rakennettava. Samassa määrässä kuin kaikkien kansojen elinehdot yhälaistuvat, samassa määrässä heidän väkiluvun muutoksensaakin tulevat yhtäläisiksi ja lisääntyminen ja väheneminen tulee olemaan yhtäläinen kaikkialla maailmassa.

Yhdessäkannellatoista vuosisadalla pidettiin lapsirajoitusta saalaisena ja häpeällisenä asiana. Muutamien harvojen pelottomien yksilöiden ansiosta tuli lapsirajoitus julkiseksi asiaksi. Amerikassa sen puolesta taisteli ja voitti Mrs. Margaret Sawyer ja Englannissa tohtori Marie Stopes. Edellinen oli sairaanhoitajatar ja hän kirjoitti: "Niitten neljätoista vuoden aikana, jolloin sairaanhoitajattarena jouduin kulkemaan New Yorkin köyhälistökuortteleissa, tuli näkemään niin kuvaamatonta kurjuutta, että päätin uhrata koko elämäni saadakseni aikaan lapsirajoituksen". Hän joutui kaksi kertaa vankilaankin ja hän sai kamppailia vuosikausia ennenkuin vähäkään saattoi vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen. Tohtori Stopesin ei kyllä tarvinnut mennä vankilaan, mutta hänkin sai kauan taistella yleistä ahdasmielisuyttä ja typeryyttä vastaan. Suurimmaksi osaksi saadaan kiittää näitä kahta pelotonta naista siitä, että lapsirajoituskysymys on tullut julkiseksi asiaksi ainakin anglosaksilaisissa maissa.

Latinalaisissa maissa, kuten Ranskassa ja Italiassa ajatellaan tästä asiasta aivan toisin — etupäässä kuitenkin sotilaallisten näkökohtien vuoksi. Näissä maissa s pidetään isänmaallisena velvollisuutena hankkia maailmaan niin paljon lapsia kuin suinkin. Tätä isänmaallisuutta näytetään kuitenkin melkoisesti puuttuvan ranskalaisilta, sillä heidän väkiluvunsa on pikemmin väheneen kuin lisääntymään päin. Näitten maitten kiikheimmät isänmaanystävät ovat tietenkin etupäässä huolissaan kanuunanruusta; yksilöiden köyhyys ja kurjuus ei muuten heitä vähäkään liikut. Roomalaiskatolilainen uskonto on myöskin jyrkästi lapsirajoitusta vastaan. Sen mielestä saa nainen olla pelkkä synnytyskone ja yksilöt elää vaikka minkälaisessa kurjuudessa. Tämän uskonnon mukaan tarjoaa kurjuus ja köyhyys talisuuden "pyhän elämäntapaan" ja mitä enemmän on onnettonia, sitä enemmän pelastuu sieluja. Tässä uskomossa on kauhistuttavaa johdonmukaisuutta.

Lapsirajoitus ei tietenkään yksinään voi poistaa kurjuutta ja köyhyyttä maailmasta; siihen tarvitaan suurempia yhteiskunnallisia muutoksia, mutta estää se naista ja varsinkin köyhemmän luokan naista nääntymästä raskauteen ja lukuisiin synnytyksiin ja antaa hänelle aikaa harrastaa jotakin, mikä tekee elämän siedettäväksi.

Mitä ihmiskunnan lisääntymistä se sen elinehtojien tulee, ovat ennustelut ja laskelmat hyvin eräviä ja tulevaisuuden suhteen ei kukaan ole voinut sanoa

mitään yleispätevää ja vaikeastihan se lieneekin, sillä ihmisnero ja teknikka eivät suinkaan ole vielä sanoneet viimeistä sanaansa. Mutta siitä huolimatta ovat kaikki tiedemiehet yksimielisiä siitä, että maailman väkiluvun lisääntymiselle täytyy tulla jokin raja joko lähimmässä taikka kaukaisemmassa tulevaisuudessa.

Osuustoiminta

Englannin osuustoimintaliike avustaa kiltajärjestöjä

Englannin osuustoimintaliiton keskuslautakunta on luovuttanut 500 puntaa Englannin kiltajärjestöille, 250 puntaa Skotlannin kiltajärjestöille ja 100 puntaa Irlannin kiltajärjestöille. Englannin kiltajärjestö pyysi lisäksi 250 puntaa huoneiston vuokraamiseksi kiltajärjestön riemujuhlaa varten, mutta keskuslautakunta ei siihen suostunut.

Paitti osuustoimintaliittoa, osuustukiliike myös on vuosittain luovuttanut 500 puntaa kiltajärjestöille, tunnustukseksi sen tekemästä osuustoimintatyöstä ja samalla avustukseksi tuon työn lisäksi tekemiseksi. Kiltajärjestö kyllä kerää erikoisia rahastoja ja aikooaan kun tuli kahnausta niin kiltajärjestö ei suostunut ehdolla ottamaan tuota avustusta, vaan enemmän halusi säilyttää itsenäisyytensä ja itse keräsi tarvittavat varat järjestönsä hyväksi.

Ruotsin osuustoimintanaisten kiltaliike

on jälleen kuluneena toimintavuonna mennyt ripein askelin eteenpäin. Kiltaliiton on vuoden kuluessa liittynyt 27 uutta kilttaa tuoden mukanaan 530 uutta jäsentä. Kaikkiaan kuuluu liittoon tällä hetkellä 234 kilttaa, joiden yhteinen jäsenmäärä on 8,374 henkeä. Liiton järjestämistä eri luentotilaisuuksissa oli osanottajia yhteensä yli 22,000, jota paitti naisille järjestettiin laajahkot opintokurssit Brunnsvissa ja opintoyhtöjä Vär Gärdivissa. Ruotsin osuuskappain toimihenkilöiden opinahjossa.

Tänä kesänä järjestetään naisten kesäkoulu Skåneen Fridheimin kansanopistolle sekä myös toinen kesäkurssi Vär Gärdivin. Syksyllä tulee pidettäväksi erikoinen kiltain propagandaviikko.

SANANLASKU sanoo, että "kahden asia, kolmannen korvaupusti". Mutta tämä ei pidä paikkaansa osuuskappaliikkeen nähdessä. Mitä enemmän kuluttajia on ryhmittynyt sen ympärille, sitä voimakkaampi se on. Mitä voimakkaampi taas osuuskappaliike on, sitä suurempi mahti ja valta sillä on kaupallisessa elämässä, sitä paremmin se voi toteuttaa päämääränsä, onnellisemman elämäntilan luomista vähävaraisille kuluttajille. Jotta tähän päämäärään pian pääsisimme, on meidän koottava kaikki kuluttajat osuustoiminnan riveihin.

Urheilu

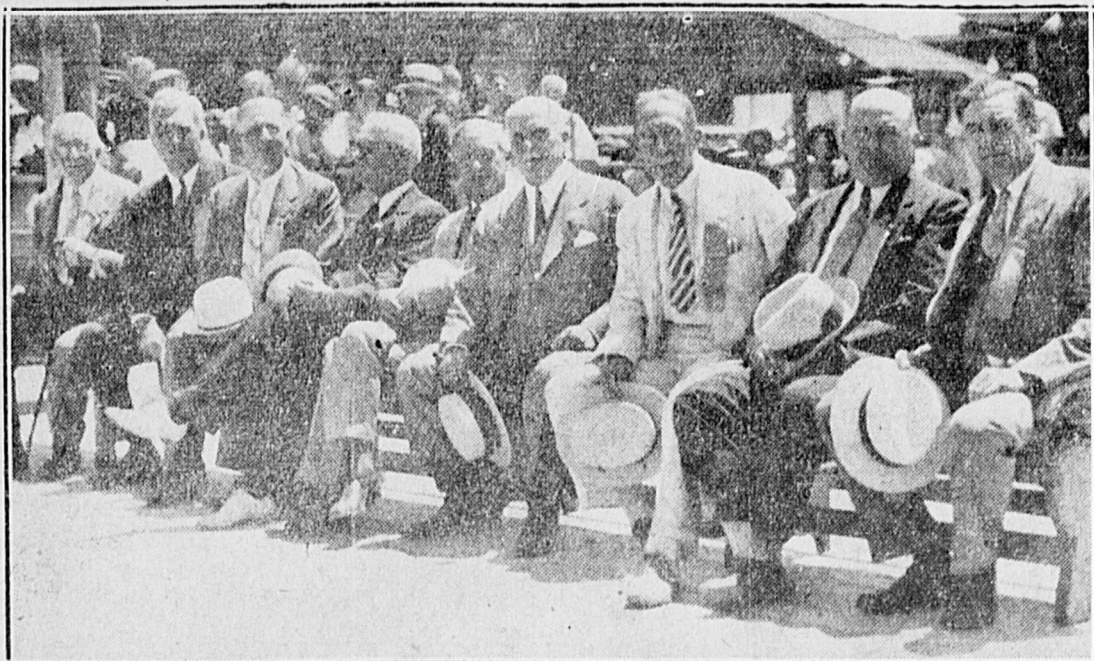
200,000 henkeä Saksan urheilujuhille

Stuttgart, Saksa, heinäk. 25 p. Kolmesataa ylimääräistä junaakuljettava väkeä Saksan 15 urheilujuhille, jotka alkoiivat täällä eilen. Alkajaisissa oli jo 40,000, mutta osanottajien luvun arvioidaan nousevan 200,000:een. Edus taja on m.m. Yhdysvalloista.

Amerikalaiset urheilijat ylivoimaisia Ruotsissa

Tukholma, heinäk. 25 p. — Matkailivat amerikalaiset rata- ja kenttäurheilijat voittivat viidessä otelussa ja hävisivät kahdessa, ruotsalaisten urheilukilpailussa Vasterosissa tänään. Amerikalaisen vastoinkäymiset ta pahtuivat 400 metrin viestijuoksussa ja kiekonheitossa.

Ruotsalaiset, jotka saivat etumatkaa 10 metriä, voittivat viestien 45.9 sekunnissa, amerikalaisen saadessa ajakseen 46 sekuntia. Kiekossa John Anderson New Yorkista, olympialaismestari ja maailmanennätyksen omaaja, joutui häviölle. Ruotsalainen A. Hedvall heitti 155 jalkaa 27-64 tuumaa ja toinen ruotsalainen H. Anderson 150 jalkaa 2 51-64 tuumaa, newyorkilaisen jäädessä kol-

KUVERNÖÖRIT KOKOONTUNEENA VUOTUISEEN NEUVOTTELUUN, katselevat rodeota Truckeessa, ennen istuntojen alkamista. Vasemmalta oikealle: kuvernööri William L. Cross, Connecticutista; kuvernööri Paul V. McNutt, Indianasta; kuvernööri C. Ben Ross, Idahosta; kuvernööri Guy B. Park, Missourista; entinen kuvernööri Cary A. Hardee, Floridasta; kuvernööri James Rolph, Nuorempa, Californiasta; kuvernööri Theodore F. Green, Rhode Islandista; kuvernööri Ibra C. Blackwood, South Carolinasta ja kuvernööri F. B. Balzar, Nevadasta.

maneksi tulos ollen 144 jalkaa 10 35-64 tuumaa.

Ralph Metcalfe, Marquetten pikajuoksija, voitti 100 ja 200 metrillä. Hän voitti E. Andersonin 8-10 sekunnilla lyhemmällä matkalla ja N. Ericksonin 2-10 sekunnilla 200 metrillä. Metcalfen ajat olivat 10.5 ja 21.5 sekuntia.

Johnny Morris, Louisianalainen tuihinakkaaja, oli ensimmäisenä 110 metrin aita-juoksussa, loikkien korkeitten aitojen yli 15.1 sekunnissa, voittoa ruotsalaisen Gustafsonin 1-10 sekunnilla. George Spitz New Yorkista voitti korkeushyppyn tuloksella 6 jalkaa 1 tuumaa. Hänen läheisin kilpailijansa E. Norman sai tuloksen 5 jalkaa 11 tuumaa.

Kolmen kilometrin voitto tuli helposti Fordhamin yliopiston tähdelle Joe McCluskeylle ajalla 8:57.1, toisena oli T. Jensen ajalla 9:04.

Amerikalaiset voittivat kaikki erät Surahammarissa

Tukholma, heinäkuu 26 p. — Surahammarin kilpailuissa tänä iltana amerikalaiset matkaleivät urheilijat voittivat kaikki kuusi erää. Ainoastaan Eric Ny, ruotsalainen keskimatkan juoksija, joka kilpaili Los Angelesissa, ahdisti amerikalaisia, tullessa toiseksi sekä 400 metrillä että 200 metrillä. Mitään erikoisempaa tulosta ei saavutettu näissä otteluissa.

Ralph Metcalfe kului 100 m. aikaa 11 sekuntia, ja ruotsalainen Holmgeren viipyi 12.3 sekuntia. Ivan Fuqua, Indianan neljännesmääriä, voitti toisen pikajuoksun, pyyhkiäisten 200 metrillä 23.4 sekunnissa ja voittoa Ny'n sekunnilla. Johnny Morris, aitturi, tuli kolmanneksi tuloksella 24.5.

Korkeushyppyn voitti George Spitz tuloksella 5 jalkaa 11 tuumaa. Henri Laborde Stanfordin yliopistosta ja John Anderson tulivat ensimmäiseksi ja toiseksi kiekonheitossa. Glenn Cunningham voitti 400 metrin juoksun ja amerikalainen viestijoukkue voitti 400 metrin juoksun.

Vleisiä uutisia

Sosialistit johtivat ensimmäistä radiotyöläisten lakkoa

(Jatk. 1:ltä sivulta)

Rääsijien kerääjiä ja rautatavaratyöläisiä järjestetään ja uusi palkanalennus terästehtaissa on saattanut Reading Steel Casting Co:n työläisten järjestymisen päiväjärjestykseen.

Korkea-asteinen näyte työväen voimasta oli 25,000:en työläisen marssi Readingin katuja pitkin kaupungin puistoon, missä puheita pitivät George M. Rhodes, nuori Federated Trades Councilin presidentti, sekä entinen pormestari Henry J. Stump, joka usean vuoden ajan on ollut Federated Trades Councilin presidentti, ja James H. Maurer, entinen kaupungin neuvoston jäsen ja Pennsylvanian työväenliikkeen yksi johtajista yli viidenkymmenen vuoden ajan, sekä Emil Rieve, American Federation of Full Fashioned Hosiery Workers presidentti.

Metalityöläiset kapinoivat yhtiön uniota vastaan.

Milwaukee, Wis., heinäkuu 27 p. — Milwaukee metalityöläiset järjestivät menestyksellisen kapinan yhtiön uniota vastaan Falk Machine Manufacturing Corporationin tehtaalla. Falk yhtiö kehotti työläisiään toimittamaan yhtiön union vaa- lit, mutta metalityöläisten neuvosto oli ollut toimeissa ja vaalin tulos osoitti, että Falkin työläiset olivat va tavalla enemmistöllä valinneet edustajikseen J. J. Handeyin, Wisconsinin työväenliiton sihteerin rahastonhoitajan, sekä Otto Jirocwic'in, kone-työläisten union toimitsijan, ynnä J. F. Friedricsonin, ammatillisen keskusjärjestön sihteerin, kaikki kolme sosialisteja.

Yhtiön varapresidentti Falk kutsui työläiset kokoon ja pakotti heidät toimittamaan uudet vaalit, selittäen, että yhtiö sulkee tehtaansa ennenkuin se tunnustaa union virkailijat työläistensä edustajiksi. Toiset vaalit tuottivat aivan samanlaisen tuloksen kuin ensimmäiset ja kolmannet vaalit määrättiin, joissa union virkailijain nimiä ei sallittu ehdokaslistalle. Sadat työläiset kirjoittivat heidän nimensä, mutta asiamies, joka oli määrätty laskemaan vaalin tulokset, hylkäsi ne ja kolme nimeä ilmoitettiin vaalin tuloksena, mutta äänimäärää ei ilmoitettu. Vaalin jälkeen kaksi näistä valituista miehistä erosi, selittäen, että he eivät ole työläisten todella valitsimia. Falkin työläiset senjälkeen kuin työntekijät ovat kiel- täytyneet tunnustamasta valitsemiaan miehiä, ovat esittäneet valituksen Kansalliselle teollisuuden elvytyshallinnolle ja aikovat liittyä todelliseen unioniin, julistaen taistelun kaikenlaisia "yhtiön unionismia" vastaan.

Clevelandin sosialistit toimeissa. Cleveland, Ohio, heinäkuu 27 p. — Clevelandin sosialistipuolue ja sosialistinen nuoris-osasto ovat vastanneet Amalgamated Clothing Workers liiton, sekä leipurien ja International Ladies Garment Workers liiton, sekä metallityöläisten neuvoston kehottukseen, jokamalla kirjallisuutilla, antamalla apuaan lakkovaltiolinjoilla, varustamalla puhujia ja avustamalla unionien järjestä- mistyötä, teollisen elvytyksin alaisena.

St. Louis, Mo., heinäkuu 27 p. — Sosialistipuolue ja sosialistinen nuorisoliitto jotka ovat avustaneet neulatyöläisiä lakkovalti- oinnissa ja joukkokokouksissa, ovat ryhtyneet avustamaan 120 työläistä jotka ovat lakossa Ja- kes-Evans Matalcrafts yhtiötä vastaan. Gloria Waldron, sosia- listinen nuorisoliiton jäsen ja Eugene Henschel, puolueen järjes- täjä, vangittiin syytettynä "kii- hottamisesta mellakkaan", sen- takia, että heillä (poliisien seli- tyksen mukaan) ei ollut saman- laisia merkkejä kuin toisilla lak- kovartiolla.

Natsit murhan- neet sosialistisen valtiopäivämiehen

Neuer Vorwärtsin, Saksan so- sialidemokraattien uuden äänen- kannattajan, viimeisimmässä nu- merossa kerrotaan, että natsit o- vat murhanneet Saksan sosia- lidemokraattisen valtiopäivä- miehen Johannes Stellingin.

Kesäkuun 11 päivänä "noude- tiin Stellingin asunnostaan S. A. miesten toimesta ja häntä pa- hoimpideltiin vaikeasti. Sen jäl- keen ei hänestä ole saatu tietoja. Hänen omaisensa ovat useita kertoja käyneet poliisin luona, mutta eivät ole saaneet tietää missä Stelling on. Kun poliisi ei voinut antaa tietoja, käännettiin asianomaisen S. A.-johtajan puo- leen, ja hän ilmoitti Stellingin vahingoittuneen ja myöhemmin lasketun vapaaksi. Tiedustelta- essa, oliko Stelling vielä elossa, vastasi hän ylimielisesti olka- päitään nostaan.

Stelling oli useita vuosia Sak- san eduskunnan jäsenenä, puo- lueitoimikunnan jäsenen, Interna- tioonalin toimeenpanevan komi- tean jäsen ja Berlinin Reichsban- nerin johdon jäsen. Aikaisem- min hän oli kahteen otteeseen Mecklenburgin pääministerinä. Poliittisen toimintansa aikana hän oli hankkinut itselleen useita vastustajia, mutta tuskin viha- miehiä. Poliittiset vastustajat kunnioittivat hänen rehellisyyt- tään, ehdotonta asiallisuuttaan

ja miellyttävää esiintymistään. Kaikesta päättäen ovat natsit nyt vieneet ja murhanneet tä- män miehen, vain sen vuoksi, et- tä hän oli "marxilainen" ja työ- väenluokan aatteiden esitaisteli- ta.

Tiedot petomaisesta murhasta vahvistuvat.

Saksasta olemme saaneet su- rullisen tiedon, että Saksan sos- dem. puolueitoimikunnan jäsen Johannes Stelling on kuollut ni- den elämellisten pahoimpitelyjen jälkeen, joita tämä sairias mies vankilassa on saanut kokea.

Niiden useiden kuolleiden jouk- koon, jotka vankiloissa ja keski- tusteleissa ovat sortuneet, jotka ovat ammutut muka pakoon y- rittäessään, jotka epätoivossaan ovat tehneet itsemurhan tai, jot- ka pahoimpitelyihin ovat sortu- neet, on nyt liitettävä tämä en- tinen kansanedustaja, Mecklen- burgin ent. pääministeri ja val- takunnan puolustusjoukkojen Suur-Berlinin osaston ent. piiri- johtaja.

Suomalainen työläinen kaivostapaturman uhri

Sudbury, Ont. — Viime keski- viikkona putosi suomalainen Joh Paaso, Froodin kaivoksessa, sata jalkaa, menettäen henkensä Onnettomuuden sattuessa, Paa- so työskenteli 2600 jalan tasan- teella.

Suomalainen murhan- nut lapsensa ja ha- vottanut omaisiaan

Cook, Minn., heinäkuu 24 p. — Apulaishieriffi ja 100 aseistet- tua farmaria risteli sunnuntaina kirkkialla ympäriställä etsien 27 vuoden ikäistä Alex Alankoa, joka piki 19 kuukauden ikäisen lapsensa niin pahoin, että lapsi kuoli seuraavana päivänä sairaa- lassa Virginassa ja haavoitti ap- pivanhempiansa George Thomas- sia 60, ja hänen 52 vuoden ikäis- tä vaimoaan. Thomas sai kaksi kuulaa ruumiiseensa, yhden kas- vohiinsa ja toisen käsivarteen ja Mrs. Thomasia piki julturi päähän ja muuhun osaan ruumi- ta pyssynperällä ja on tilansa hy- vin vakava.

Julturi piiloutui lauksi lähellä olevaan metsikköön, josta sit- temmin lienee jatkanut mat- kaansa. Toisen otaksuman mu- kaan on Alanko voinut heittävä- tä lähellä virtaavaan Little Fork jokeen ja hukuttautua.

Puukorkojen tekijöille 40-tuntinen työviikko

Haverhill, Mass., heinäkuu 27 p. — Kansallinen puukorkotehtäil- lain yhdistyksen kokouksessa päätettiin laadittuun tuotanto- sääntöluonnos, johon sisällytei- tiin 40-tuntinen työviikko. Yh- distys edustaa 95 prosenttia tä- män alan tehtailijoista. Työläi- siä tällä alalla on 45,000.

Ilves pidätetty \$1,000 takauk- sella.

Henry Ilves, jonka valtion poli- isii Shaw ja apulaishieriffi Lud- wick vangitsivat kotiaan Waldo- borosta sunnuntaina, oli maa- nantaina tuomari Dwinallin edes- sä Rocklandin kunnallisoikeu- deissa syytettynä oikeuden kark- koilijan, Frank M. Sirenin suo- ystämisestä. Siren tunnettaan myös Frank Maen ja Frank Hal- lin nimellä.

Iivestä oikeudessa edusti laki- mies Charles T. Smalley, mutta mitään puolustusta ei oikeudelle esitetty. Oikeus pidi Iivest \$1,000 takauksella Knox kaun- tin suurlautakunnan tutkittavaksi ensi marraskuulla.

Poliisit selittivät Iivksen lu- pautuneen ilmoittamaan heille heti kun Siren tulee hänen far- milleen, mutta vaikka Siren oli siellä kahdeksan aikana viime torstai-iltana, Ilves ei vihannut- taan heille siitä.

Sireniä, kuten ennen on ker- rottu, syytettiin valtion poliisin, Shaw'n, päällehyökkäyksestä murhatarkoituksessa. Pääl- lehyökkäys tapahtui viime maalis- kuun 28 päivän iltana ja siitä saakka hän on pakoillut poliisi- virkailijoita.

Mainelainen nimitetty yleis- töiden johtajaksi Uuteen Englantiin.

Ralph L. Cooper, Belfastista, Mainesta, on nimitetty yleis- töiden johtajaksi Uuden Englan- nin alueelle. Ilmoituksen nimi- tyksestä on tehnyt sisäasiain sihteerii Ickes, joka myös on y- leisten töiden hallinnon ylihoi- taja. Cooperin päävirasto tulee olemaan Bostonissa. Hänen a-

FITCHBURGIN DOLLARIN PÄIVÄT

ja Dollarin Säästöpäivät

Perjantaina ja Lauantaina

heinäkuun 28 ja 29 p:nä

Kaksi päivää tavallisuudesta poikkeavia alennuksia.

Tähän myyntiin osallistuvissa liikkeissä on siniset merkkilaput

FITCHBURG CHAMBER OF COMMERCE

Italialaisen lentokoneen odotta- maton vierailu Rocklandissa.

Italialaisen lentolaitteen mat- kassa New Yorkista Shedia- ciin, New Brunswickiin, yksi ni- tä, kapteeni Gallon komentama suuri vesitaso, oli pakotettu las- keutumaan Rocklandin sata- maan öljyn loppussa. Täytet- tyään öljyvarastonsa sekin jat- koi matkaansa toisten jälessä.

Rocklandin National pankki avattu.

Rocklandin First National pank- ki avattiin tiistai-iltana tavalli- selle pankkiliikkeelle. First Na- tional maksaa 50 prosenttia su- e- tun Rockland Nationalin tallet- tujen talletuksista näinä oi- v- inä.

ASHTABULA, OHIO

Suomalainen poika lähtenyt kiertämään maailman ympäri. Mat- kaa tulee suoritetavaksi noin 45,000 mailia.

Emil Richard Nivala, kotoisin Astoriasta, Oregon, lähti maail- man ympäri kiertomatkalle vii- me vuoden heinäkuun 17 p. kiertäen tätä maata ja Kanadaa. Hän saapui Ashtabulaan t. k. 22 p. viipyen täällä yhden viikon, jonka jälkeen hän lähtee täältä luultavasti Washingtoniin, D. C. ja käy myöskin Massassa, aina- kin Fitchburgissa ja mahdolli- sesti muissakin Massan kaupun- geissa. New Yorkista hän ot- taa laivan, vedessä kulkevan e- likkää ilmassa, että hän pääsee Euroopan puolelle.

Tämä suomalainen maailman ympäri kiertäjä on nuori ja ris- ki poika, iältään 25v. Hänellä on isä elossa Astoriassa. Isä on koto- toisin Nivalasta, Suomesta, jon- nekkä tämä kiertomatkalla myöskin menee. Hän lähti mat- kalle omistaen ainoastaan yh- den sentin rahaa. Kyytiä hän kyllä saapi ottaa autolla ja myös kin ilmalaivoilla, sekä hän voipi poikkeuspaikoissaan tehdä työtä- kin, vaan se tienesti pitää täädä sille paikkakunnalle, missä se on tienattu. Hänellä on käsittää- hän on jo suorittanut, käsitettä toistakymmentäuhutta mailia ja hän on mainittu matkalla jout- tunut vaikeuksinkin; m. m. jout- ui yhdenkin viikon elämään vii- den sentin lihalla. Hänellä on matkapussi selässä, mikä painaa 85 paunaa. Nivala puhuu erit- täin hyvin suomenkieltä, joten hänen on Suomessa hyvä kiertä- llä kun kielivaikeudet eivät ole esteenä. Hänellä oli ollut alku- peräisin tarkoituksena ei ilmaista olevansa suomalainen. Duhut- hissa hän oli luopunut siitä ajat- tuksesta ja hänen matkansa on onnistunut paljon paremmin kun hän antoi tietää olevansa suomalainen. Hänellä on myös- kin eräs kirje, jonka hän viepi Suomeen ja se kuuluu Paavo Nurmelle. Tämä pitkä ja vaihe- rikas matka tulee kestäämään vä- hintäin viisi vuotta.

Suomalainen farmari kuollut Clevelandin sairaalassa. Nestor Pasanen, 59 v. vanha Andoveristä, kuoli t. k. 22 p. Charity sairaalassa, Clevelandis- sa, missä hänessä tehtiin leikka-

us. Pasanen oli tullut tähän maahan 20 vuotta sitten ja vii- meiset 18 vuotta hän on asunut Andoverissa. Häntä lähinnä kai- paamaan jäi hänen vaimonsa ja tyttäret sekä pojat. Tytöistä on yksi Mrs. Gust Holma, Clevel- landissa, O., Mrs. Anna Laine ja Mrs. Hilda Mackey, ovat Venä- jällä ja kaksi poikaa Charles ja Oscar ovat kotona.

Sade lopetti kuumuuden.

Sunnuntaina t. k. 23 p. oli lämpömittari noussut ylemmäksi

mitä se on tavannut olla; 101 astetta mainittiin olleen kuu- meita ja paikoin oli ollut 109 astetta. Illalla kuitenkin tuli ve- säsade ja yön aikana ilma jääh- tyli, joten lämpö oli seuraavana päivänä 30 astetta alempana.

Lukija, oletko sosialis- tipuolueen jäsen? Ellet ole niin liity osastoon taikka Suomalaiseen Jär- jestöön yleisjäseneksi.

VASTOINKÄYMISET EIVAT HEITÄ MASENNA. Vielä kärsien niistä vammoista joita he saivat kun heidän lentokoneensa Seafarer rysähti alas metsikköön lähellä Bridgeportia, Conn. James ja Amy Mollison, eivätkä eng- lantilaiset lentäjät, ovat valinnut jatkamaan edustusta matkaansa Atlan- tin valtameren yli. He kuitenkin leijäivät jonkun aikaa New Yorkissa, ennenkuin he paluumatkalle lähtivät.

Raivaajan Kirjapainossa

valmistetaan nykyään omien lehtien, Raivaajan ja Nyky- ajan, ohella seuraavia suurempia kirjapainotöitä:

Fitchburgin kaupungin tämän vuoden työt, kaksi kirjaa, toinen 500 sivua käsittävä.

Englanninkielinen viikkolehti "Spectator".

Suomalainen viikkolehti "Fitchburgin Sanomat".

Amerikan Osuustoimintaliiton julkaisu "Co-operator".

Harvey's Guide Fitchburg.

Fitchburg & Leominster Travelers Guide.

Ranskalaista viikkolehteä on painossamme painettu monta vuotta, oikeastaan Pohjan Tähden lopettamisesta asti.

Kirjapainossamme tehdään myöskin pienempiä kirja- painotöitä, sellaisia joita jokainen liike käyttää. Meistä tuntuu kuten ainakin kaikki suomalaisten liikkeiden kirja- painotyöt kuuluisivat meille. Kun painomme kykenee val- mistamaan näitä suure- iakin töitä, mistä ylempänä mai- nittiin, niin kyllähän ne pienistä selviydyimme. Lähetä- kää siis kaikki painotyö-tilauksemme meille, oli ne mitä laatu tahansa. Hintamme on aina kohtuullinen, ei liian kallis, mutta ei liioin mikään "hikipaja"-hintaa. Union lei- ma toissa, ellei niissä mainita painopaikkaa, osoittaa, että työ on meillä suoritettu.

RAIVAAJAN KUSTANNUSYHTIÖ,

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

Lähetetään

Rahaa Suomeen

kauttamme

Kurssi sopimuksen mukaan

Raivaaja Kustannusyhtiö,

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

2056 Fifth Ave., New York, N. Y.

RAIVAAJAN NEW YORKIN KONTTORI
2056—5th Ave., New York, N. Y. Puhelin: Harlem 7-1318
Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 aam. kello 6.30 ill.
Suomiliput ja Suomimatkasidosten järjestelyt erikoisalamme.
GRAMOFONI- JA LEVYKAUPPA sekä UUTISTOIMISTO
W. H. Hedman, toimittaja. M. Lyytikäinen, liikkeenhoitaja.
Hilja Lyytikäinen, Suomiliput ja -asiat.
SUOMILIPPUJA KAIKILLE LINJOILLE
TAYDELLISIN PALVELUS SUOMIMATKA-ASIOISSA.

New York City

TYÖVÄENTALOLLA

Päivälistä:
Perjantaina, 28 p. Aluetuomikunnan kokous, kello 8.30.
Lauantaina, 29 p. Tanssit, kello 8.30.
Sunnuntaina, 30 p. tanssit kello 8.30.
Maanantaina, 31 p. näyttelijöiden kokous, lainakirjasto-huoneessa, kello 8.30.
Tiistaina, elok. 1 p. talouskomitean kokous (Tulo- ja menotarkastus) kello 8.30.
Raivaajan konttori avataan kello 12 päivällä; pallohuone kello 12 päivällä; ravintola kello 6 aamulla, arkipäivisin ja kello 8 sunnuntaisin.

Kaikki työläiset kentälle!

Tämän viikon lauantaina, kello 1 päivällä, lähtee ensimmäinen joukko Työväentalolta, sosialistien ja unionistien kenttäjoukko, Ulmer Parkiin, Brooklyn, ja siitä alkaen jokainen juna vie lisää.

New Yorkin S. S. Osaston tunnettu hanuriorkesteri soittaa tanssit, kentällä, pienemmässä salissa. Suuri "Jazzbandi" suuren tanssisalissa. Koskolan Antti palasi Michiganin matkalta, joten hän soittaa jo näissä valtavissa kenttäjuhissa.

Wäinö Lehtonen

Ikaalisista, ole hyvä ja kirjoita minulle, tai jos joku tietää hänen osoitteensa niin ilmoittaisi minulle. Isä kaipaa Suomessa.

Chas. Luoto

R. D. F. No. 1

Fayette City, Pa.

Roominghouse vuokrattavana

joko kalustettuna tai ilman, 127 St. ja 5 Ave., New York. 16 huonetta, steamheat. Halpa vuokra luotettavalle henkilölle.

V. POHJOLA

23 East 125 St., New York

CHARLES E. HIRSIMAKI LAKIMIES
Suite 2150 Woolworth Building, 233 Broadway, (21 kerros) NEW YORK CITY
Puhelin: Cortlandt 7-1049.
(Kotini: Sunset 6-1778)

J. Alfred Anderson LAKIMIES
Room 2103, Woolworth Building, 233 Broadway, New York, N. Y.
Puh. Recto 2-9388.
Kotipuhelin: Shore Road 5-1750

Fysiologisesti hoidettuna paranevat "parantamattomatkin taudit"
HANS KALM
nutritionist, naturopath, chiropractor.
Tunnetuista sovitusta ennallaan aamup.
Puhelin: 524—40th St.
Sunset 6-2270. BROOKLYN, N. Y.

NUORTEVAN ENGLANTILAIS-SUOMALAISTA

Sanakirjaa

myymme edelleenkin

Alennuksella

Entinen hinta \$2.50

NYT

\$2.00

Asiamiehille tavallinen 20 % myyntipalkkio

RAIVAAJA

Fitchburg, Mass.

mainioita soittavat polkkaa, niin nyt voimme tanssia muotitansseja.
"Ja kyllä meidän soittajamme pistävät katrillin yhtä puhtaasti, joten saamme nähdä löytyykö katrilliajajia, mutta ainakin hyviä polkkaajia löytyy, mutta kuka niistä on parhain? — Sen saamme nähdä tämän viikon lauantain ja sunnuntain iltoina Työväentalolla tansseissa.

New Yorkin valtion lainlaatijakunta koolle

New Yorkin kaupungin rahasiakysymys esillä.

Kuvernööri Lehman kutsui valtion lainlaatijakunnan ylimääräiseen istuntoon, torstai-aiheina heinäkuun 27 päiväksi kello 2 päivällä. Erikoisaiheina tässä ylimääräisessä istunnossa on New Yorkin kaupungin rahasiakysymys. New Yorkin kaupunki on vararikon partaalla, joten lainlaatijakunnalta odotetaan pelastusta.

New Yorkin valtion lainlaatijakunta kokoontuu sellaisen tilanteen vallitessa, että istunto voi muodostua hyvinkin myrskyiseksi. Demokraatit ovat kahdessa leirissä. Kuvernööri Lehman on pahasti riidassa Tammanyn jettujen kanssa ja republikaanit ovat vastahangassa sekä kuvernööriä ja Tammanyn vastaan, joten voi käydä siten, että istunosta tulee paljon mölyä ja vähän viljoja.

Työttömät kuvernöörin puheille

New Yorkin työttömien yhdistyksillä oli ulkoilmakokous Union Squarella viime tiistain ilta, jossa päätettiin lähettää lähetystö New Yorkin valtion kuvernöörin Lehmanin puheille, esittämään työttömien vaatimukset. Kokouksessa päätettiin, että työttömien avustusta vaaditaan \$15,000,000 kuussa, työttömyysvakuutuslakisä vaaditaan, sekä mikäli joku estää työttömien häädön asunnoista; samoin vaaditaan lakia, joka kieltäisi työttömien omistamien talojen pakko-luovutuksen, kiinnityslainan takia.

Työttömien yhdistykset, jotka olivat edustettuina kokouksessa, käsittivät lähes 20,000 työttömää. Puhujina kokouksessa esiintyivät Jack Rubinstein, August Claessens, Jacob Penken ja David Cory. Edustetut yhdistykset olivat: Workers Committee on Unemployed, jota johtaa Teo Olinen kansanvallan liitto; The Workers Unemployed League, jonka edustajana oli Jacob Pan-ken.

1,200 häätöä joka kuukausi

Häädöt Bronxissa lisääntyvät huimaavasti. Tämän vuoden ajalla, tammikuun 1 päivästä lähtien, on Bronxin kunnallisoikeuslaitoksille jätetty talonmistajien talolta 28,050 häätökäskyä.

Bronxin kunnallisoikeuden kirjurin julkaisemien tietojen mukaan noin 1,200 häätöä toimitetaan keskimäärin joka kuussa Bronxin puolella, vaikka vain kaksi tuomaria toimii kesän ajalla. Syksyllä kun neljä tuomaria tulee toimeensa, niin häätöjen luku voi nousta 4,000 kuussa. "Jos talonmistajat lisäävät häätökäskyjen antoa samassa suhteessa kuin tähän asti, niin vuoden loppuun mennessä tulee 60,000 asukasta häädetyksi Bronxissa." — Tuo kuvaa miten kurjaan asemaan vuokraan maksajat ovat Bronxissa joutuneet.

Majuri O'Brien yrittää nostaa myyntiveroa

Myyntiverokysymys lainlaatijakunnalle.

Majuri O'Brienin esitys, että vähittäismyyntiveroa nostettaisiin New Yorkin kaupungissa, tarkoituksella saada kaupungin kassaan rahaa, saa heti alussa jyrkää vastustusta.

Järjestyneen työväestön taholta asetettiin jyrkästi vastustamaan myyntiveroa, joka nyt jo on raskaana taakkan vähittäisostajien hartioilla. Vastustajien joukkoon astuivat myöskin Grover A. Whalon, joka on kauppiaiden liiton presidentti. Hän sanoi, puhuessaan Metropolitan Clubin talolla, että kaikki vähittäiskauppiat, joita on 138,000 New Yorkissa ja heidän apulaisiaan 75,000, asettuvat

jyrkästi vastustamaan myyntiveron korotusta. Toisina puhujina olivat A. F. of L. liiton varapresidentti Matthew Woll, Macy-yhtiön presidentti Percy S. Strauss ja Bloomingdale osastokunnan presidentti Michael Schwaab, y. m. Kauppiaiden liitto päätti lähettää lähetystön Albanyyn, vastustamaan myyntiveron korotusta.

Vastalausekokous myyntiveroa vastaan.

Ensi tiistaina, elokuun 1 päivänä, on suuri vastalausekokous myyntiveron korotusta vastaan Town haalilla, kello 8 illalla.

Yesseri! Berryn pojan palkka nousi!

New Yorkin kaupungin rahavarain ylläpitäjän pojan palkka nousi \$15 päivältä. Hän alkoi myymään kaupungin bondejä viiden dollarin päiväpalkalla, mutta heti se korotettiin \$15 päivältä, joten nousee nyt neljään, mutta vain Tammanyn kängin korkeapalkkaisten herrojen pojoille!

Nuori Berry vetelee nyt \$90 viikossa palkkaa kaupungin kassasta samalla aikaa kuin työttömien perheille annetaan armopaloja, \$26 kuussa!

Ja se suuri kala ei päässyt karkuun!

Tämä on kalamiehille, joten toisten ei tarvitse lukea: "Wildwood, N. J., heinäkuun 25 p. — 350 paunaa painava seikkala (Sailfish) joutui hävölle taistelllessaan kolme tuntia kahden kalamiehen kanssa ja on nyt nähtävänä täällä. Kapteeni Charles Parson ja hänen 14 vuoden vanha poikansa, sekä Andrew Sundberg, lähtivät Otten satamasta kalastusmatkalle ja heidän verkkoonsa tarttui viiden mailin päässä seikkala, joka taistelllessaan oli kaataa venheen". Yesseri, siinä kävi niin, että suurin kala ei päässyt karkuun.

Oikaisu

Eino Lindforsin hautausuutiseen oli tullut pari virhettä. Kukkasten lähettäjien joukosta oli jäänyt pois Mrs. Anni Koskela ja Ida Salminen nimet, jotka tulivat väärin, jotka täten oikaistaan.

BROOKLYN

Sananen killan toiminnasta. Osuustoiminta naisyhdistys, "Killa" perustettiin täällä Brooklynissa, kuten kaikkialla muuallakin siinä arkoituksessa, että se toimii agitaatioita yleensä osuustoiminnan ja samalla paikallisen osuusliikkeen hyväksi.

Alku näytti lupaavalta. Toiminta oli vilkasta, sekä kehittyä. Uusia jäseniä liittyi toimintaan jatkuvasti, ollen jäsenluku jo kokonaisuudessa sadassa. Keskustelukokoukset ja iltaamatilaisuudet saivat suuren yleisön suosian ja kannatuksen.

Niin ikävää kuin onkin sanoa, ovat asiat nyt toisin. Lamaanus ja välinpitämättömyys on saanut jalansijan Killan toiminnassa. Missä sitten on syyt to-

minnan lamaantumiseen? Luulen aktiivisena killan jäsenenä tuntevani syyt ainakin osaksi ja ovat syyt myöskin parantavissa, jos vain on todellista yhteistoiminnallista halua ja tahtoa.

Kilta teki väärän otteen, ottaen yhdeksi toimintamuodokseen liian läheisen suhtautumisen osuusliikkeen kaupalliseen toimintaan, saaden täten liikkeen työväisten ja kulluttajain vastamielisen vaikutuksen killan toimintaan kohtaan.

Keskustelukokoukset, joiden tarkoituksena on tehdä rakentavaa ja kasvattavaa työtä, osuustoiminnan edistämiseksi, muodostuivat viime aikoina haukkumattakoiksi, joissa eniten kohdistettiin parjauksia liikkeen hoitajaa kohtaan. Myös killan tavarain laadun ja hinnan arvostelussa ei ollut johdonmukaisuutta. Kun tällaisiin kokouksiin kutsuttiin sitten yleisöä, muka agitaatioityön merkeissä, oliko ihme, että jokainen jolle osuustoiminta ja liikkeen edistymisen on sydämen asiana, jätti kokouksen raskain mielin, huomattuun, että agitaatioityömuodostuivat boikotti-iltaisuksiksi. Koska suurin osa killan jäsenistä oli vastaan tämmöistä menettelytapaa, synnytti se katkeruutta ja erimielisyyttä killan jäsenistön kesken ja rauhallisuutta ja sovintoa rakastavat naiset jäivät syrjään.

Jos mielimme killa-liikettä viedä eteenpäin ja saada siihen joukkoja, on meidän aloitettava toisella muotoa. Kiltaliikettä ei ole perustettu osuusliikkeen sisäisiä asioita hoitamaan, sen tekee liikkeen hoitaja ja johtokunta. Kilta-liike on perustettu siinä tarkoituksessa, että se tekee laajennusta ja kasvatusyötä osuustoiminnan ja samalla osuusliikkeen hyväksi.

Keskustelukokouksissa on myöskin oikeus puhua liikkeen kaupallisesta puolesta silloin tällöin, mutta keskustelut ja arvostelut täytyy tahtua rakentavassa muodossa, eikä ilkeämielisyydessä, silloin niistä on käytännöllistä hyötyä. Kun Syksyn tullessa aloitamme kiltatyön uudelleen, aloitakkaamme työ terveltä pohjalta. Silloin sillä on edistymisen mahdollisuudet. Alkaa jääkö syrjään osuustoiminnasta. Osuustoimintaliike tarvitsee naisia. Kilta on naisjärjestö, joka voi tehdä suurta agitaatioita osuustoiminnan alalla, jos vaan se tosi tarmolla työhön käy.

Killan työkokous
on syyskuun 1 tiistaina liikkeen huoneustossa. Kaikki jäsenet kokoukseen, uudet jäsenet ter-

Paha maku suussa
on yksi merkki siitä, että joku on nauttinut liikkeen elämästä ei työkentele normaalisti. Ruuan sulatus voi olla huono, ruokahuu heikko, vatsankipu, hidas, ei oikeastaan lepoa yöllä, hermostuneisuus kaikki nämä oireet osoittavat, että tarvitsette todellista LÄÄKETTÄ.

Nuga-Tone
on lääke, jonka keksäjä eräs lääkäri-spesialisti juuri nyt oireita varten. NUGA-TONE uudistuttaa normaalin tärkeit elinten toiminnan ihmeen lyhyessä ajassa. Alkaa jatkuvasti pilkottaa itseänsä ja muita. Menetä rohkeutta, epäusko, on ostakaa yhden kunkunnen lääkitystä joka minuutti, ainastaan yhden dollarin. NUGA-TONE myydään täydellisesti taikunalla, jos ette ole tyytyväisiä nautittuonne lääkkeeseen, palautamme teille rahat.

Olut
Sitä on saatavana melkein joka nurkasta, mutta menneki ei ole ollut erittäin suurta sitten kun päästiin siitä ensi kuumeesta. Ei ole rahojia olueen.

Osaston toiminta
on paljon kärsinyt pitkäaikaisesta työttömyydestä. Yleisöä käy vähemmän talolla, oviraha on alennettu puolella ja yleensä toiminnassa ilmenee haluttomuutta ja väsymystä. Uusin julaistaan tietoja, joista ilmenee, että osasto on yhdistysten toiminta vilkastuu huonolla ajalla. Työttömät työläiset tulevat ikäänkuin lähemmäksi toisiaan, ovat osasto-työtä, ymmärtävät toisensa. Tällä ei ole vielä valausta siitä näkynyt. Päävastoin ihmiset karttavat toisiaan. Työväentalo, joka vilkkaana työaikana oli keskus-asema ja kokouspaikka, on muutunut paikaksi, jota kiertetään. Ollisi senkin takia suotavaa, että työolot paraneisivat, että yleisö tulisi jälleen yhteen. Kolmen viimen vuoden aikana on muuttanut pois jäseniä paljon, joten sekin vaikuttaa lamauttavasti. Uusiin tulee ajatuksiin: Eikö ole tarpeeksi pystytty järjestössä tekemään kasvatusyötä, josta olisi jäänyt huokahengenvä, joten olisi puristaako rautakorke työläistä niin, että se ei näe eikä kuule omaa asemaansa. Lopussa kehoitettiin että otettaisiin Raivaajan palstoilla vapaasti keskusteltavaksi millä tavalla nyt tehokkaimmin toisimme. Ainakin toimitus sanokoon sanan tästä tärkeästä asiasta. — Odottava.

Presidentti ja "Niran" johtaja ensi Kerran yhdessä kuvattuna. Presidentti Franklin D. Roosevelt istumassa ja kenraali Hugh S. Johnson ja hänen vaimonsa selmossa. Valtokontin soikeassa huoneessa heinäkuun 24 p:nä, jolloin presidentti radiopuhueensaan kehotti kansakuntaa heti ottamaan käyttäntöön vapaaehtois- tuotantosaannon, lyhentääkseen työaika ja korottaakseen palkkatasoa.

Kirjoituskoneita
—saatavana halvalla!
Meillä on nyt yksi hyvä kirjoituskone, jonka voimme myydä \$45.00
Tavallisten uudelleen ylösrakennettujen koneiden hinta on \$69.— vaikka me olemme niitäkin myyneet \$65.—
RAIVAAJA — Fitchburg, Mass.

Tehtaassa uudelleen ylösrakennettuja ROYAL kirjoitus-koneita
Raivaajasta \$65.00
voitte ostaa tavallisen tehtaan hinnan ollessa \$69. Nämä koneet päältäkin paina katoittuna ovat aivan kuin uudet. Niitä ei voi toistaaan erottaa. Uudet koneet kumminkin maksavat yli \$100. Meillä ostetuissa koneissa on myöskin suomalaiset kirjaimet siten sovitettuna, että ei tavallinen englanninkielinen kirjaimisto ole koneessa muuttunut, joten voi molemmilla kielillä häiritsemättä kirjoittaa.
RAIVAAJA — Fitchburg, Mass.

vetulleita. Paljon on uusia työsuunnitelmia, joten tarvitaan kaikkien yhteiset voimat viemään suunnitelmia perille. Osuusliikkeen agitaatioityö on jätetty killan huoleksi ja killan jäsenten velvollisuus on täyttää tehtävät mahdollisimman hyvin. Siis kokoukseen syysk. ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla. — S. S.

JERSEY CITY, N. J.

Työolot

ovat paikkakunnalla hyvin hiljaisia. Työläisiä on ollut jo vuosia jouten. Kaupungin töissä olevilla työläisillä lasketaan palkkaa 50 pros. 1 p. elokuuta. Palkan alenus koskee niitä työläisiä, jotka saavat yli 1000 dollarin vuodessa. Sen alapuolella olevia palkkoja ei alenneta. Kaupungissa on tuhansia perheitä, jotka saavat vakituista apua kaupungilta. Tänä syksynä myydään kaupungissa 4000 taloa verorästeistä. Suomalaiset ovat etupäässä olleet rakennuspuuseppä ja tokkain tekijöitä. Ne ovat olleet union töitä ja ovat nimellisesti vieläkin. Talojen teko on jo lopunut 3—4 vuotta sitten ja nykyään on melkein kolmas osa taloja tyhjänä, joten ei sillä alalla ole ollut töitä pitkään aikoihin.

Tokkia on myös tarpeeksi, ei niitäkään tarvitse tehdä. Osa maassa syntynyt on saanut olla konttoritoissa. Suomalaisia on ollut myös talonmiehiä pienemmissä paikoissa, mutta silläkin alalla on palkkoja alennettu ja kysyntä vähentynyt. Syntäkö näyttänyt työläisen tulevaisuus täällä niinkuin muuallakin.

Olut
Sitä on saatavana melkein joka nurkasta, mutta menneki ei ole ollut erittäin suurta sitten kun päästiin siitä ensi kuumeesta. Ei ole rahojia olueen.

Osaston toiminta
on paljon kärsinyt pitkäaikaisesta työttömyydestä. Yleisöä käy vähemmän talolla, oviraha on alennettu puolella ja yleensä toiminnassa ilmenee haluttomuutta ja väsymystä. Uusin julaistaan tietoja, joista ilmenee, että osasto on yhdistysten toiminta vilkastuu huonolla ajalla. Työttömät työläiset tulevat ikäänkuin lähemmäksi toisiaan, ovat osasto-työtä, ymmärtävät toisensa. Tällä ei ole vielä valausta siitä näkynyt. Päävastoin ihmiset karttavat toisiaan. Työväentalo, joka vilkkaana työaikana oli keskus-asema ja kokouspaikka, on muutunut paikaksi, jota kiertetään. Ollisi senkin takia suotavaa, että työolot paraneisivat, että yleisö tulisi jälleen yhteen. Kolmen viimen vuoden aikana on muuttanut pois jäseniä paljon, joten sekin vaikuttaa lamauttavasti. Uusiin tulee ajatuksiin: Eikö ole tarpeeksi pystytty järjestössä tekemään kasvatusyötä, josta olisi jäänyt huokahengenvä, joten olisi puristaako rautakorke työläistä niin, että se ei näe eikä kuule omaa asemaansa. Lopussa kehoitettiin että otettaisiin Raivaajan palstoilla vapaasti keskusteltavaksi millä tavalla nyt tehokkaimmin toisimme. Ainakin toimitus sanokoon sanan tästä tärkeästä asiasta. — Odottava.

Matkustakaa Suomeen tänä vuonna
RUOTSIIN AMERIKAN LINJALLA
Nyt on halpa elää Suomessa.
Nopeita, nykyisiä mukavia matkustajalaitoja

NEW YORKISTA SUOMEEN
Yhdessäkään vuorokaudessa (Göteborgin kautta)
Matka Suomeen aloitetaan ja lopetetaan Ruotsin Amerikan Linjan omilla käytännöllisillä laivoilla. Ei tulli- eikä passitarkastuksia, vain muuta viivytystä matkalla Ruotsin läpi.

Matkustajien Ruotsin Amerikan Linjalta ovat matkustajat tilaisuudessa lyhyen vierailun Tukholmassa, Ruotsin kauniissa kaupungeissa.
Lähtövuorot New Yorkista:
"GRIPSHOLM" heinäk. 28 p.
"CUNGSHOLM" elokuun 19 p.
"DROTTNINGHOLM" elok. 24 p.
"GRIPSHOLM" syysk. 6 p.
"CUNGSHOLM" syysk. 13 p.
*Suoraan Helsinkiin ja Leningradiin.
Lisätietoja saamiseksi, hyttipalkan tilaamiseksi, avustuksen saamiseksi tarpeellisten matkaperien hankkimiseksi j. n. e. kääntykä lähimmän asiamiehen puoleen tai kysykää suoraan Linjan konttorista

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Street, New York N. Y.

Mrs. Thea. Malmberg'in
vanha ruotsalainen
Paikanvälitystoimisto
138 East 74th St., New York City
Lähtö: Lexington Ave.
Tel. Butterfield 8-2863
Avoinna 9 a.m. lauantaina 9-12.
Harjoittanut liikettä 50 vuotta.

DR. E. I. LINDGREN
on valmis ottamaan sairaita vastaan alkaen heinäkuun 20 päivä. Leikkaukset erikoisala.
1944 Madison Ave., N. Y. City
Tun. 11-12 ja 5-7. Tel. Harlem 7-5497

P. WOEGENS
Delicatessen ja Fancy Grocers
Norjalaisia ja ruotsalaisia tavaroita.
2041—5th Ave., New York City
Tel. Harlem 7-6951

Aina's Beauty Shoppe
4322-8th Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Sunset 6-4193
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä.

F. G. L. N. Funeral Home, Inc.
77 East 125 St., New York City
Puhelin: Harlem 7-1334

Kohtuulliset hinnat. Yksityiskappeli.

FITCHBURG

Murtimomiehillä kokous

Fitchburgin murtimomiesten järjestön kokous on Raivaajan talolla perjantai-iltana klo 7.

Murtimomiehillä, kuten muillakin työläisillä, on nyt erikoinen syyskokous pohtimaan yhteisiä asioita. Kongressin lahjoittama n. s. elvytyslaki edellyttää, että jokaisen ammattialan työläiset järjestäytyvät omiin unionihinsa ja niiden kautta pitävät puoliaan työssä ja palkkojen määrityksessä. Tämä tehtävä on "kivimiestenkin" edessä ja muutenkin on järjestäytymis-

nen työläisten kiertämätön velvollisuus—niin hitaasti kuin se monelle näyttää selviävänkin.

Arvoesineitä varastettu naapurikaupungissa

Leoninsteriläinen William H. Savage, 61 Wilder Ave., ilmoitti eilen poliisille, että hänen kotonaan oli varastettu jalokiviä ja muita arvoesineitä yhteensä \$2,295 arvosta klo 2:45 ja 3:45 välillä keskiviikkona iltapäivällä. Varas tai varkaat olivat leikanneet auki sihti-ikkunan.

Leoninsteriläinen pankkiiri vangittu

Fred A. Young, suljetun Leoninster National pankin presidentti, 64-vuotias, on asetettu syytteeseen pankkilakien rikkomisesta ja vangittu.

Youngin väitetään tehneen pankin kirjoihin vääriä vientejä yrittäksään peittää pankkitarkastajia. Niinpä eräs merkintä kuului osoittavan, että D. & C. Construction Co. jouluk. 19 p. 1931 diskonttasi \$5700 vekselin ja maalisk. 19 p. 1932 \$4500 vekselin, vaikka asia ei ollut niin.

Young on ollut "seuraelämän" johtajia kaupungissa, ja työskenteli ennen Fitchburg Bank & Trust Co:lle.

TILATKAA

luettavaksenne

Sinclair Lewis —

Autokuningas

Kuuluisa uusi kirja ilmestynyt suomeksi. Hinta \$1.75.

Herman Melville —

Valkoinen Valas

Maailman kuulu merimaailman. Hinta \$1.75.

Ludvig Nordström —

Tuomas Lack

Hienoin tämän vuoden Kansanvalian kustantama kirjasto. Hinta 65c.

K. J. Jääskelä —

Myrkytetty Virta

Uusi novellimästä. Hinta 50 senttiä.

New Yorkin Suomalaisen Naisten Osuuskodin toimittama

Keittokirja

Kolmas painos — Kirja on aivan uudenlainen luottamus keittokirja. Hinta \$2.00.

Jeesus Barabbas

Suomenkatu Helsinki Valtion. Hinta 90 senttiä ja \$1.25.

Me Sankarit

Hinta 80 senttiä.

Taavi Tainio —

Puheita ja Kirjoituksia

Hinta 75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Pentti Haanpää —

Hota-Leenan Poika

Hinta 90 senttiä, sidottuna \$1.40.

Heikki Vähälampi —

Sodan Todelliset Kasvot

Kuvauksia — Hinta 75 senttiä.

August Strindberg —

Hemsöläiset

Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Upton Sinclair —

Oikeus ja Kohtuus

Yhteiskunnan arvostelu. Hinta 75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Maailman toinen puoli

Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Eino Nyssölä —

Esivallan miekkoja

Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Kokoomateos —

Alkutaipaleelta

Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Nuorten Englantilais-Suomalainen

Sanakirja

Myönteinen edelleenkin alennuksella. Ennen hinta \$2.50. Nyt \$2.00.

Humoristisia lauluja

Matti Juvva. Hinta 15 senttiä.

F. E. Silanpää —

Nuorena Nukkunut

Hinta \$1.75 kovissa kansissa. Siis vuosi 478. Kuuluisa uutuuksia.

F. Tennyson Jesse —

HULLU TOM

Romaani, 388 sivua. Hinta \$1.40. Sidottuna \$1.50.

Eino Nyssölä —

Salakuljettajat

Romaani, 148 sivua. Hinta 85c. Sidottuna \$1.30.

Jyrki Mikkonen —

Paja ja Palatsi

Romaani, 153 sivua. Hinta 85c. Sidottuna \$1.30.

Valentin Katajev —

Hummaajat

Romaani, 181 sivua. Hinta 85c. Sidottuna \$1.30.

Teppo Korvenketo —

Keisarin Kaveri

Romaani, 131 sivua. Hinta 80c. Sidottuna \$1.25.

Clement Wood —

Nykyajan Suku-

puolimoraali

68 sivua. Hinta 35c.

Theodor Hartwig —

Yhteiskunta ja Sosialismi

103 sivua. Hinta 40c.

Max Adler —

Marxin Oppi

Köyhyyden elämänselitys. 61 sivua. Hinta 30c.

Uusi painos kirjasta

"How to Become a Citizen of the United States"

on saapunut. Hinta 25 senttiä.

Norman Thomas —

"America's Way Out"

uusi englanninkielinen kirja on ilmestynyt ja saadaan siltä Raivaaajasta. Hinta \$2.50.

RAIVAAJA

GARDNER, MASS.

Timpany ensimmäisellä sijalla äänestyslipussa.

James A. Timpany ja kapteeni Thomas F. Flynn, jotka voittivat tiistailloissa primaryvaaleissa tullakseen majurin ehdokkaiksi ylimääräisiin vaaleihin elokuun 15 päivänä, vetivät eilen arvalla paikan äänestyslipussa kaupungin kirjuri virastossa. Timpany sai ensimmäisen paikan ja Flynn luonnollisesti jäi toiselle paikalle. Ensimmäistä paikkaa pidettiin edullisempaan ja siihen ehdokkaat luonnollisesti pyrkivät.

Kuntapolitiikot odottavat yllästä vaalitulosta.

Kaupunkimme äänestäjien luettelo,

jossa on jokaisen rekistereautuneen äänestäjän nimi, parhailaan korjailaan ja saatetaan nykyiselle tasolle kaupungin kirjuri virastossa. Uudet luettelot valmistetaan ja painetaan ennen ylimääräisiä vaaleja. Uudessa luettelossa otetaan huomioon asunnon muutokset, siitä poistetaan kuolleet ja kaupungissa poismuuttaneet ja siihen liitetään kaikki vasta rekistereautuneet.

Avioliittoaiomuksesta

ovat kaupungin kirjuri ilmoittaneet Charles J. Wiswell ja Virginia I. M. Saari. — Yrjölä.

PEABODY, MASS.

Perustus.

Tanssit Taimen talolla elok. 5 päivänä, eikä tämän viikon lauantaina, kuten 25 päivän numerossa erehdyksellisesti mainittiin. T. Y. Taimen puolivuosisikokous sunnuntaina 6 päivänä kello 8 illoilla. Jäsenmaksuja peritään samassa tilaisuudessa. — W.

QUINCYSTA

Kansa juhlii ensi sunnuntaina.

Paikallinen raittiusseura ja osuuskunnan valituskomitea löivät tuumansa yhteen ja järjestivät raittiusseuran huvikentälle suurenmoisen ulkoilmajuhlan, joka vaihtelevan ohjelmansa puolesta tulee olemaan yksi parhaimpia tämän kesän ulkoilmajuhlilla. Uurheilua alkaa klo 10 aamulla ja sisältyy siihen ohjelmaan m. m. uittikilpailut kolmessa sarjassa, ikämiesten suutukipailu, hevosenkengänheitokilpailu ja johtokuntien välinen köydenvetokilpailu. Siinäpä sitä onkin kansanjuhlien kilpailuohjelmaa, joka varmasti vetää puoleensa niin nuoret kuin vanhatkin uurheilunharrastajat.

Henkistä ohjelmaa tulee tietysti olemaan myöskin, vaikka siitä ei erikoisesti olekaan mainittu, mutta onhan se selvä asia, että senkin nauttijalle annetaan oma osansa vanhaan totuttuun tapaan. Ja kuten arvata sopia, on kaikilla juhlilla osallistuvilla tilaisuus nauttia hyvästä juhla-ateriaasta kohtuullisella maksulla. Luultaksemme tulee huvipaikan hyväksi tunnettu sauna olemaan parhaassa kesähyöryssä tällaisen suurjuhlan aikana, joten sopii jo senkin puolesta varata itsensä juhlille jo aamusta alkaen. Ne, joilla ei ole omaa kyyditystä, saavat kyytiä kentälle Vihtori Jokisen myymälän edustalla aamulla klo 8 ja klo 10, joten sekin kannustaa kaikkia juhlille. Tämä kenttä on Pembrokeissa ja se sinne menosta parhaimmat neuvot Jokisen myymälästä joka sijaitsee sunnuntai- ja maanantai-illan kahvipöydän puolesta toivomme parhainta osallistumista näille juhlille ensi sunnuntaina.

Pojilla oli onni onnettomuudessa.

Kaksi paikallista nuorukaista ja yksi Walthamista olivat hyvin lähellä kuoleman porttia, palatessaan Cromwellista, Ct., erästä kirkollisesta kokouksesta, kun autonsa iski siltäpylväseen, meni nurin ja syttyi palamaan. Onnettomuus tapahtui lähellä Farmingtonia, Ct. ja pääsivät pojat rytkästä pahanlaisella säikähdyksellä. Palon aikaansaajana sanotaan olleen jonkunlaisen tulenaran aineen, jota pojilla oli ollut autossa, joka rytkäessä oli syttynyt. Toisen uutisen mukaan olisi palon aiheuttajana pitänyt olla savukkeesta lentänyt kipinä, joka joutui kosketuksiin mukana olleen tulenaran aineen kanssa.

Matkalla olleet nuorukaiset olivat Gennard Laakso ja Ray W. Leander tästä kaupungista ja Carl M. Larson Walthamista. Onnettomuus oli tapahtunut viime tiistai-iltana.

Sai jääpölkön valtimoonsa.

Sylvester Phelan, talosta 3 Moscow katu, rikoi jäätä kotonaan viime tiistaina ja miten lieeneekään iskenyt jäähän, kun pikki luiskahti toisen käsivarren valtimoon sillä seurauksella, että oli turvaututtava lääkäriin apuun, ennenkuin verenvuoto saatiin asettumaan. Ensi avun antoivat pojalta lähellä olevan palotallin miehet, kunnes lääkäri saapui paikalle, joka haavan sidottua laski pojan menemään kotiaan. — Antinpoika.

NEWPORT, N. H.

Juhlina

Ensi lauantaina ja sunnuntaina ovat sitten ne Newportin S. S. Osaston kesäjuhlat, osaston kesätoimintapaikalla Purolassa. — Juhlat aloitetaan lauantai-iltana juhlatansseilla Purolan paviljongilla. Tanssimusiikki tulee olemaan ensiluokkainen. Lauantai-illalla on myöskin illallinen järjestetty, että pitimpmatkaisetkin voivat ajaa suoraan juhlapaikalle ja siellä tyydyttää vatsansa vaatimukset.

Sunnuntain

ohjelma aletaan urheilukilpailuilla kello 10. Uurheilijoita tulee aina Massasta ja Vermontista asti, joten niissä tulee olemaan mielenkiintoista nähtävää yleisölle. Kello 12—2 on juhlapöytä. Sen jälkeen alkaa henkisen ohjelman suoritus. Juhlapuhujaksi tulee Hugo Erickson, Fitchburgista. Hän puhuu molemmilla, suomen ja englanninkielillä. Juhlarunon lausuu Mrs. Tyne Mäki. Musikaalista puolta esitelmät: Osaston sekakoro laulullaan, Richard Kainu soittaa korrettisooloja ja Vilho Salo ja Vilho Mäki viuluduettoja. Toveri Ericksonilta on luvassa myös muutakin ohjelmaa puheiden lisäksi, vaan emme tiedä mitä se on, mutta sielläpä hän kuullaan. Siis arkiset huolet sivuun ja riennäkäämme juhliin. Muodostakaa näistä juhlilla sellainen työväestön joukkokuja, jota ei Newportin suomalaisilla ole ennen ollut. — i.

CANTERBURY

Jokainen on varma

minne mennään ensi lauantai-illana. Canterbury haillille tietysti tassimaan ja ne, jotka eivät tanssi, niin mielellään kuuntele sitä kaunista soittoa, sillä Miss Kihlat, Kellot, arvokkaimmat lahjat ostatte edullisemmin liikkeestäni.

K. LÄHDE

KELO- ja JUVELIKAUPPA,

50 B Belmont St., Worcester, Mass.

Tel. 5-0433. Suljetaan klo 6 illalla

SUOMALAISTA RUISLEIPÄÄ

ja kaikenlaisia leivoksia.

Lähetetään myös postitse.

NATIONAL BAKING CO.

16 Liberty Street, Worcester, Mass.

Tel. 4-1626

Union Laundry Co.

115 Exchange St.,

WORCESTER, MASS.

Tel. Dial 5-3149

Kaikkeaa laundry-alan kuuluvaa työtä tehdään.

TARKASTUTAKAA SILMÄNNE JA SOVITUTAKAA

SILMÄLASIT

Worcesterin tunnetulla lasiensovitajalla

Pope Optical Co.

ALBERT R. BAKER

397 Main St., Worcester, Mass.

FITCHBURG HARDWARE CO.

DOLLAR DAYS

Dollarien Säästöpäivät

On aivan selvää, että te voitte säästää rahaa kun ostate tavaraa nyt meiltä ennenkuin uusi laki ehtii vaikuttaa tavarain hintoihin. Silloin hinnan nousevat. Näin Dollarin Päivinä me olemme järjestäneet erinomaisia tilaisuuksia saadaaksenne rahallanne mahdollisimman paljon tavaraa.

Vaksattua paperia Rulla 90 jalkaa pitkä, 12 tuumaa leveä. 10c rulla. 3 rullaa 25 senttiä.		Pennsylvanian Tennis palloja 3 kappaletta \$1.00.	
Pedalilla varustettuja automobiileja 2½ tonnin troki, ennen \$14.00, nyt \$11.50 1 tonnin troki, ennen \$9.00, nyt \$6.95 Ace Roadster, ennen \$4.50, nyt \$3.95		Warever Aluminum höyrynpitäviä kattiloita 12 qt. Tavallisesti \$2.50, nyt \$1.95 14 qt. Tavallisesti \$2.95, nyt \$2.50 17 qt. Tavallisesti \$3.50, nyt \$2.95 Myöskin isompikokoiset alennuksella.	
Lampaanvillaisia pesuakestäviä pölyharjoja Sopivat erittäin seinille. Tavallisesti \$1.00. Nyt 79 senttiä		Telechron Sähkökellot Victoria, tavallisesti \$11.00, nyt \$9.35 Cathedral, tavallisesti \$7.50, nyt \$6.35 Electrolarm, tavallisesti \$15.00, nyt \$11.95	
SEKOITUSVATEJA, 5½—9½ tuumaan 5 kapaleen setti 69 senttiä.		7 kpl. vihreää lasia KEITTIÖN SETTI sisältäen suola- ja pippuriasiain, mittaaskupin ja 4 sekoitusastiaa.	
Jääkerman jäädyyttäjä 2 qt. Cottage jääädyttäjä ja 6 sherbert lasia. Tavallisesti \$2.25. Nyt \$1.89		Kaikki \$1.00.	
Refrigeratorin astioita Vollrath emaljisia Tavallisesti \$1.40. Nyt \$1.00		Auton pesutarpeita 1:si 10 qt.ämpäri 25c 1:si säämiskä 69c 1 lb. Molo saippuaa 35c 1:si setti harjoja \$1.49 \$2.78	
1 gal. Thermal jukeja Pitää sisällön kuumana tai kylmänä. Sopii mainiosti kämpäykseen ja ulkoilmajuhlille. Nyt 98 senttiä		Kaikki nyt \$2.49.	

Fitchburg Hardware Co.

314-316 MAIN STREET — Tel. 1670

Eino Laitho, Oscar Tiilikkala ja H. T. Hemmi, suomalaiset.

Irja Pynnönen, on parhaista pihanahurin soitajia. Kaikki mukaan!

Sunnuntaina mennään

Westerlyn osaston kenttäjuhliin oikein joukolla, sillä vuoroin vieraisilla. Sentähden pidetään koks torstai-iltana että päästään uimaan sunnuntaina ja myös juhliin.

WEST PARIS, ME.

Niinkuin jo jokainen tiedämme

ja josta jo kerran mainitsin Raivaaajan palstalla, että osastomme pikneikki on ensi sunnuntaina Osuuskunnan kentällä, jonka jokainen kyllä tietää. Sinne kai menee jokainen ne vaan vähänkin liikkumaan pystyy, sillä onhan ne ensimmäiset ulkoilmajuhlat, nimittäin osaston toimeenpanemat, joten mennään vaan joukolla kentälle. Sen hauskempi mitä suurempi on joukko. Sitäpaitsi me saamme sinne vieraita meidän naapurista, sillä Norwayn osaston jäsenet ovat luvanneet tulla vierailemaan meidän kenttäjuhlaamme ja heistä joku mahdollisesti pitää puheita.

Cooper Radio-Electric Co.

The Better Service

E. S. COOPER

20 Nason St., Maynard, Mass.

Phone Maynard 192

Hudson Savings Bank

Laillistettu 1869

Talletuksia \$4,797,636.67

Postitse saapuneille talletuksille nopea ja tarkka huomio.

12 MAIN ST. HUDSON, MASS.

United Co-operative Society of Maynard

on työläisten rakentama ja hallitsema liikelaitos, jonka välityksellä työläiset hankkivat kulutustarpeensa, ja siksi jokainen luokkatöiden työläinen ostaa aina kaiken tavaransa omasta liikkeestään.

Kauluksien ja paitojen pesu erikoisuutemme

Middlesex Family Laundry Co.

H. E. TOLMAN, liikkeenhoitaja

Maynard, Mass. Puhelin 1462 Maynard

Perhepyykin pesu:

54 senttiä tusina. Ei erikseen kuin kuusi suurta kappaletta tusinaan.

Yksi sileä sängynpeite jokaista tusinaa kohten, 15 senttiä extraa.

Tasaiset kappaleet silitetään 9 senttiä pauna.

Maynard Trust Company

Maynard, Mass.

Täydellinen ja luotettu pankkiliike

Dr. James P. McCue

3 Main St. — Hudson, Mass.

Erikoisla menä-, korva- ja kurkkutautien sekä pukevien ja kasvainten hoitaminen.

Tuomit kello 9-11 aamulla kello 8-11 illalla

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

PAIVÄLISTÄ:
"Sodoman ja Gomorran" lauluharjoitukset Mrs. Myöhäselä, 220 Elm St., tänäiltana klo 6. Tämän lisäksi sanottu näytelmä henkilöitä voivat käydä harjoittelemassa laulujaan Mrs. Myöhäsen luona muunakin aikoina sopimuksen mukaan.

— Eräs Fitchburg-Leominster raitiotieyhtiön bussi syytti tulleen ollessaan vastapäätä numeroa 124 Summerkadulla eilen illalla. Ajuri Edward Dower saat

TANSSIT
Laurel parkissa
lauantaina, t. k. 29 p:nä
Soittaa Sinivuoren orkesteri
Sisäänpääsy 25c.

TANSSIT
NEW IPSWICHIN
TORPALLA
lauantaina, t. k. 29 p:nä
Vella Lehdon Orkesteri
Sisäänpääsy 25c.

TANSSIT
ASHBYN FARMARI-UNION
ja varmasti hauskat, on
ASHBYN MAJALLA
ensi lauantai-iltana, t. k. 29 p:nä
Hakalan soitolla.
Sisäänpääsy 25c.

TANSSIT
TEMPLETON, MASS.
Repäseivät mustikka-
lauantaina, 29 p:nä tätä kuuta
siellä n. s. Tupsun-Perän haalilla
Tervetuloa läheltä ja kaukaa.
Hyvä musiikki ja selvä tahti.

TANSSIT
EDGEWATER HAALISSA
EAST TEMPLETONISSA
lauantai-iltana, t. k. 29 p:nä
Hyvä orkesteri

Fitchburg Theatre
FITCHBURG—TEL. 188

Perjantaina ja lauantaina

Parhain näytös lavalla mitä olette koskaan nähneet

"ROSE'S ROYAL MIDGETS"

Kankaalla:

"Midnight Mary"

Pääosissa

LORETTA YOUNG, FRANCHOT TONE ja RICARDO CORÉZ

Sunnunt., Maanant., Tiistaina

"College Humor"

Pääosissa

Bing Crosby, Richard Arlen, Jack Oakie, Mary Carlisle, Burns & Allen

Keskiviikkona ja torstaina

"Gambling Ship"

Pääosissa

Cary Grant ja Benita Hume

— Myöskin —

"Best of Enemies"

Pääosissa

Charles "Buddy" Rogers, Marion Nixon ja Frank Morgan

toi matkustajat ulos ja kutsui paikallisen, joka pian sammutti paikalle, mikä oli alkanut jostakin oikosulusta sähköjohtossa.

— Kahviaistanssit on tänä iltana Lunenburgin Maamiesseuran talolla. Pihlajan orkesteri soittaa.

Hiilien rahtimaksu hiukan alenee

Boston & Mainen rautatieyhtiö ilmoittaa, että Pennsylvanian kaivoksilta Uuteen Englantiin tuotavien hiilien rahtimaksut alenevat elok. 11 p.

Fitchburgin Pennsylvaniasta tuotavien hiilien rahtimaksun alennus on 79 senttiä bruttotonnilla.

Ruokatavarakaupat säännöstelylain alaisiksi

Parisatua ruokatavarakauppias Leominsteristä, Fitchburgista, Townsendista, Atholista, Oorangasta, Winchendonista, Lunenburgista ja Gardnerista oli kokontunut Whalom Innin, Whalom puistossa, eilen iltapäivällä harkitsemaan ruokatavarakauppoille laadittavaa koodia eli säännöstöä.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Massachusettsin ruokatavarakauppiain liiton presidentti Charles W. Karle Worcesterista. Hän sekä sanotun liiton sihteeri J. Arthur McCoy ja New England Grocers' ja Market Associationin toimittaja Harold F. Woodward pitivät puheita, joissa selostettiin alulleolevan säännöstelyn ehtoja ja merkitystä, ja korostettiin ruokatavarakauppiain järjestämisen tarpeellisuutta, että koodin soveltaminen kävisi päänsä ilman vastustusta.

Puheissaan McCoy lausui, että n. k. itsenäiset ruokatavarakauppiat ovat tähän saakka olleet huonosti järjestyneitä, joutavas-

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG
City Shoe Repairing Co. suomalaisen suutari, Kuusamolla, 831 Main St., Fitchburg Mass. Korjaamme kenkänne ja puhdistamme hattunne nykyaikaisilla koneilla. Avoimna iltaan klo 8:saan.

Hanna-Sauna, 289 Elm St. — Elo ja Brull, omistajat.

Sauna, 348 Elm St. — Leino ja Lindén, omistajat.

Hyvä ja halpa tenementti vuokrattavana 230 Kimball St. Kysykää Työläisten Luottoyhdistyksen konttorista.

Tenementti vuokrattavana. Valoisat ilmat huoneet. Lähemmin puodissa, 207 Rollstone St., Fitchburg.

Hyvä tenementti vuokrattavana 187 High Street. Tiedustelkaa kolmannesta kerroksesta.

4 huoneen tenementti vuokrattavana 193 Hazel St. Kysykää: D. Kurki, 245 Rollstone St.

Tenementti vuokrattavana 144 High St. Kysykää Salmiselta.

Raivaajan ja Työläisen Luottoyhdistyksen konttori, sekä Raivaajan kirjakauppa ovat auki lauantaisin klo kolmeen muina päivinä kello viiteen

GARDNER, MASS.

Palo- ja Autovakuutuksia vastaanottaa ja piletiasioita järjestää Gardnerin osaston talolla 21 Ash St., joka torstai-iltana kello 8—9 W. N. Reivo.

NEW YORK CITY

Yhden, kahden ja kolmen huoneen uudenlaisia studio apartmentteja vuokrattavana. — 79 E. 125 St.

Lomalassa tanssitaan joka lauantai ja kylvetään joka päivä koko kesän ajan. Huoneita aina saatavana sekä hyvä ruoka. Puh.: Beacon 1296—R.

WORCESTER, MASS.

Peter Kosken parturi- ja kampaari, 50 A. Belmont Street.

KOKOUSKUTSU

Westminster'n Farmariyhdistyksen

PUOLIVUOSIKOKOUS

pidetään yhdistyksen omalla kimpillä elokuun 7 p:nä 1933. Kokouksessa käsitellään kaikki puolivuositokoukselle kuuluvat asiat. Saapukaa jäsenet suurella joukolla kokoukseen.

Johtokunta.

J. G. Annala, LAKIMIES

759 MAIN STREET Room 2-6 FITCHBURG, MASS.

Tel. 3280 — Patentteja haetaan

toin ketjuliikkeet ovat järjestyneet sataprosenttisesti. Itsenäisiä kaupoja on jotakin 400,000, mutta järjestyneitä kauppiaita on ainoastaan 40,000, kun taas ketjukauppojen 60,000 kaupasta kaikki kuuluvat järjestöön. Maksu Massan valtiojärjestöön liittyjille ilmoitettiin olevan \$3, josta \$1 menee kansallisjärjestölle, jolta saa ruokatavarakauppiain ammattialaa käsittelevän aikakauslehdessä loppu jää valtiojärjestön tarpeisiin. Valtiojärjestö muodostuu paikallis- eli aluejärjestöistä, jollainen päätettiin muodostaa tällekin alueelle. Sitä puuhaamaan tulivat John H. Boyle ja Arthur J. Brockelman Fitchburgista. Komiteaan hankitaan kolme jäsentä joka kaupungista, jotka olivat edustettuina tässä kokouksessa.

Koodiesitys hyväksytty

Kokouksen käsiteltäväksi esitettiin ruokatavaroiden vähittäisyyden kansallisjärjestön 36. vuosikokouksessa Atlantic Cityssä, N. J., viime kesäk. 29 p. säännöstö- eli koodiluonne, joka lyhyen keskustelun jälkeen tuli hyväksytyksi täällä, kuten se on yleisesti hyväksytty muuallakin. Osanotto keskusteluun oli laimeanpuoleista, vaikka kokouksen virkailijat kehoittivat kaikkia läsnäolevia puhumaan suunsa puhtaaksi. Nähtävästi asia oli vähän liian outo monelle, mutta sitä koskevat puheet ja osanottajille jaetut painetut alustukset lievästi selvittäneet sitä melkoisesti.

Hyväksytyn koodin alkulauseessa selitetään, että se on laadittu vastaamaan Kansallisen Teollisuuden elvytyslain vaatimusta tarkoituksella lisätä työnsaantia, määritellä kohtuulliset ja riittävät palkat, parantaa työoloja, myöntää työläisille oikeus järjestäytyä omiin järjestöihinsä ja tehdä niiden kautta sopimuksia työnantajien kanssa, poistaa kohtuuttomat kilpailutavat ja yleensä yleistä hyvää silmälläpitäen.

Työväikeko ruokatavarakaupoissa palvelijoille tulee olemaan, jos-kuten näyttää—tuo koodi tule voimaan sellaisenaan, kuusipäiväinen. Naisten korkeimmaksi työpajaksi on esitetty 48 tuntia viikossa ja miesten 54 tuntia. Työajat yhtenäistytään kaikille kaupoille, lukuunottamatta kauppiaita, joita hoitaa omistaja yksinään tai kukaan vaimonsa kanssa, joita varten muodostettaneen joku erikoinen sääntö.

Alimmat työpalkat aiotaan yhtäläistää kullakin alueella, mutta ei yli maan. Mainittu koodiesityksen mukaan tulisivat vähitellen kauppojen liikkeenhoitajat saamaan ainakin \$25 54 tunnin työviikolta, miespuoliset, 21 vuotia täyttäneet kauppalapalvelijat, joilla on ainakin vuoden kokemus, vähintään \$15 ja sellaiset, joilla on vähemmän kuin vuoden kokemus \$11 viikolta. Naisille, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta ja omaavat ainakin vuoden kokemuksen, on maksettava vähintään \$12 viikolta ja niille, joilla ei ole vuoden kokemusta, vähintään \$9 viikolta.

Kilpailun säännöstelyä koskevia kohtia tuntuivat monet kokouk-

FITCHBURG HARDWARE CO.

FLOORS THAT ARE EASY TO CLEAN

Kuinka helppo onkaan puhdistaa lattiat mitkä ovat maalattu Lowe Brothers Quick-Drying LATTIA-EMALJILLA. Kerran puhdistettuna kostealla vaatteella tai mopilla, tulevat lattiat alkuperäiseen suntuun.

Lisäksi, LATTIA-EMALJILLA on niin helppo maalata, ja se kuivaa nopeudessa siläkii ja kovintakin kulutusta kestäväksi.

Pistäytykää sisälle ja antakaa meidän näyttely teille niitä monia, somia värejä, joita tätä hyvää emaljia on saatavana

Fitchburg Hardware Co.

314-316 MAIN STREET — Tel. 1670

E. Laiho, O. Tiilikkala ja H. T. Hemmi, suomalaiset apulaiset.

Dollarinpäivät

perjantaina ja lauantaina.

Hinnat suuresti alennetut!

ALENNUKSIA RUNSASTI

JANTZEN UIMAPUKUJA

JANTZEN miesten ja naisten uimapukuja **1.98**

1933 mallit eivät sisälly näihin.

MIESTEN SVETERIÄ

Täysivillasia — Sport **1.00**

Slip-on mallia

HAMEITA

Flanelli — Crepe **1.00**

Ja Silkki

PESUPUKUJA

Kokoja 2-6 **38c**

Arvo 60c

MIESTEN JA NAISTEN VILLASIA TAKKI-SVETERIÄ

Kaikkia värejä — Kokoja **2.49**

36-46, Arvo \$3.98 asti

Kumisia uimalakkeja **5c**

Beano-hattuja **5c**

Nilkkasukkia **10c**

Huiveja **10c**

sen osanottajat pitävän hyvin onnistuneena. Niissä kielletään

monta sellaista menettelyä, jotka ovat olleet yleisiä, mutta joita

tasapuolisimmat liikkeenhoitajat ja ostajatkin ovat moittineet.

Kiellettyä on m. m. alennuksien, palkintojen, kuponkien, lahjojen tai "lahjatavaroiden" antaminen; harhaajohtava tai valheellinen ilmoittaminen ja tavaroiden väärinesittely, samojen tavaroiden myynti eri hintoihin, lukuunottamatta asiallista kuljetus-

kustannuksista johtuvia muutoksia; tavaroiden tukkumyynti, jos sa ei ole eri tavaroille laskettu niiden oikeata hintaa; ostovoiman väärinkäyttö, jolla tahdotaisiin pakottaa epäedulliseen ostoon tai myyntiin; ansaitsemattomien diskonttojen maksaminen tai ottaminen; tavaroiden vaihtaminen tilalle ilman ostajan suostumusta ja kaikenlainen muu epäpuolisuuksien toiminta. Tavaroiden hinnaksi yleensä on määrätty kauppaan tuotujen tavaroiden sisäänostohinta ja 10 pros.

Koodin voimaantumisesta ei ole vielä tarkkaa tietoa, mutta sen lullaan tapahtuvan elokuun alkupuolella, mahdollisesti 10 päivän seuduilla.

Kahviaistanssit Saiman puistossa lauantaina

Tanssivan väen nimenomaisesti pyynnöstä on järjestetty ensi lauantai-illaksi kahviaistanssit Saiman puistoon. Välimäen orkesteri soittaa. Kuten ennenkin, tarvitsee tanssilipusta maksaa ainostaan 15 senttiä ja samalla saa vapaasti kahvilipun.

Toiskieliset, kuten suomalaiset

kin, ovat todenneet yksimielisesti Saiman puiston kerrassaan mallikelpoiseksi huvittelupaikaksi, jopa sellaiseksi, että sille ei löydy vertaista näiltä seuduilta.

Ihmisten oletetaan yleensä haluavan itselleen parasta, mitä saa tavissa on, varsinkin jos maksu on vielä huokeampi kuin tavallisesti, ja tästä oletuksesta kiinnipitäen odottaa Saiman kahviaisko mieta suuria yleisön vaellusta puistoon ensi lauantai-iltana. Siellä, kuten tiedetään, on tilaa suurelle joukkoille.

(Lisää Fitchburgista 5:llä siv.)

Jos haluat myydä tai ostaa jotakin, niin ilmoita siitä Raivaajan Paikakantien uutisilmoitusosastossa. Se on erillisin lehti.

VAPAA

Matka Massachusettsin pojille ja työille Chicagon maailmannäyttelyyn.

Kysykää yksityiskohtia A & P kauppojen liikkeenhoitajilta.

MATRASSEJA

makuuväätteitä ja huonekaluja tukku-

nimillä. Kaikenlaiset vanhat matras-

sime tehdään aivan kuin uusia. Halvimmat hinnat kaupungissa. Kustannus-

arvio vapaa.

FITCHBURG MATPRESS MFG. CO.

Tel. 2915. Näytehuone: 125 Main St.

seuraava Universal teatterista.

Tehdas: 51 Jackson Avenue.

DR. E. T. HOLMES

Suomalainen Hammaslääkäri

Tunnit: 9-12 ja 2-6, Tiist. ja perjant.

nyö: 7-8 illalla. Sunnuntaisin 10-12.

Maanantaisin ei vastaanoteta.

22 Grove Street, Fitchburg, Mass.

Tel. 4026

R. V. Westlin, M. D.

SUOMALAINEN LÄÄKÄRI

45 Prospect St., Fitchburg, Mass.

Tel. 1747

Tunnit 10-11; 2-3; 7-8

Keskiviikkosin 10-11 ainoastaan.

SAWYER FUNERAL HOME

12 Brook Street, Fitchburg, Mass.

Täydellisiä hautauksia kaikkiin tilanteisiin sopivilla hinnoilla.

Perheellinen huomio jokaista yksityisekkaa myöten.

PUHELIN 387

DOLLARIN \$ PÄIVÄT

SUURESSA MARKETISSA

Säästäkää täällä — Hinta halvempi — Suurempi valikoima

VAN CAMP'IN MAITOA 20 kannua \$1.00

CAMPBELLS BEANS . . 25 kannua \$1.00

LOVELAND TOMAATTIA 12 kan. \$1.00

SNIDER'IN KASVIKSIÄ 9 purkkia \$1.00

Perjantaina a'noastaan

SOKERIA

22 paunaa \$1.00

Yksi erä kullekin

Perjantaina a'noastaan

Occident jauhoja

24½ lb. pussi \$1.00

IVORY SAIPPUAA, keskikokoa 11 palaa 50c

Del Monte murennettua PINEAPPLE 9 kan. \$1.00

Country Kist Golden Bantam KOORNIA 14:sta \$1.00

CANFRU PERSIKOITA, No. 2½ kannuja, 9 kannua \$1.00

Dry Yeast

Leivinpulveria

6 oz. kannu 10c.

Shredded Wheat

2 pkt. 19c

Raymal Luumuja, No. 10

4 kannua \$1.00

Sno White

Gelatin

3 pkt. 25c

Elbo

Makaronia

3 lbs. 19c

Tonikkia

suuri pullo

6c

Sisällys ainoastaan

Sadon parasta TOMAATTIMEHUA 23 kannua \$1.00

A. K. O. RAVUNLIHAA 7 kannua \$1.00

WHITE ROSE MALTAITA 3 kannua \$1.00

Rumford LEIVINPULVERIA . . 5 lb. kannu \$1.00

Orange Pekoe TEETÄ 3 lb. 50c

Market Special KAHVIA, 25% Mocha ja Java, 25c lb

Moonkist GRAPEFRUIT 12 kannua \$1.00

LIBBYN PUNASTA LOHTA 8 kannua \$1.00

PILLSBURY'N KEEKIJAUHOJA 17c paketti

CANADA DRY 12 pulloa \$1.00

Valintanne seuraavasta kolmesta lajista

WYMAN'S CLAMS

KING CHARLES SARDINES

SHRIMP, keskikok. kannu

12 kannua \$1.00

Muistakaa tarkastaa Raivaajan ilmoitukset ja tehdä ostoksenne niistä liikkeistä, jotka kuuluvat Raivaajan ilmoittajiin.

FOOD

BROCKELMAN BROS. Inc.

MERCHANTS

414-420 MAIN ST. — 164-168 FAIRMOUNT ST.

DOLLARIN \$ PÄIVÄT</